

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG
1026 Budapest, Riadó u. 5.
Tel.: 06-1/882-8594
Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Az ügy iktatószáma: D.557/13/2020.

A tanács tagjai: Hubáné Dr. Szabó Ágnes közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Bonifert Zsolt közbeszerzési biztos, Dr. Virágh Norbert közbeszerzési biztos

A kérelmező: AB Consulting Group Zrt.
(Budapest, Petzvál József u. 56.)
A kérelmező képviselője: Dr. Sebestyén Boglárka ügyvéd
(Szombathely, Széchenyi István u. 4-6.)

Az ajánlatkérő: Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
(Budapest, Pozsonyi út 5.)
Az ajánlatkérő képviselője: Dr. Rolyák Csaba jogtanácsos
Digitális Kormányzati Ügynökség Zrt.
(Budapest, Váci út 37.)

A beszerzés tárgya, értéke: SAP fejlesztés támogatási szolgáltatások beszerzés - 600.000.000.-Ft

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T –ot.

A Döntőbizottság megállapítja, hogy az ajánlatkérő megsértette a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 73. § (1) bekezdés e) pontjára és 73. § (2) bekezdésére figyelemmel a Kbt. 69. § (2) bekezdését, ezért megsemmisíti az ajánlatkérő kérelmező ajánlatának érvénytelenségét kimondó döntését, és az azt követően hozott valamennyi ajánlatkérői döntést.

A Döntőbizottság kötelezi az ajánlatkérőt, hogy a határozat kézbesítésétől számított 8 napon belül fizessen meg a kérelmező részére, a 11722003-29900758-00000000 számú számlájára 300.000.-Ft, azaz háromszázezer forint igazgatási szolgáltatási díjat.

A Döntőbizottság felhívja a Közbeszerzési Hatóság Titkárságát, hogy a kérelmező részére a 11722003-29900758-00000000 számú számlájára a jelen határozat megküldésétől számított 8 napon belül utaljon vissza 2.700.000.-Ft, azaz kettőmillió-hétszázezer forint igazgatási szolgáltatási díjat.

A jogorvoslati eljárás során felmerült további költségeiket a felek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

I N D O K O L Á S

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő a Kbt. Második rész szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított a bevezető részben megjelölt szolgáltatás megrendelés tárgyában, melynek 2020. szeptember 3. napján feladott hirdetménye 2020. szeptember 8. napján jelent meg az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2020/S 174-420497 számon.

2. A hirdetmény releváns előírásai:

II.1.4) Rövid meghatározás:

Fejlesztés támogatási szolgáltatások SAP rendszere vonatkozásában a keretmegállapodás keretösszegének erejéig.

A fejlesztés támogatási szolgáltatások általános szolgáltatásokat és 5 db konkrét fejlesztés támogatási szolgáltatást fednek le a lentiek és a Műszaki leírásban foglaltak szerint.

5 db konkrét fejlesztés támogatási szolgáltatás:

1. MNV ZRt. beszerzési folyamatai SAP workflow támogatásának megvalósítása.
2. Elektronikus számlakiállítás és elektronikus számla befogadás megvalósítása.
3. Fokozott biztonságú elektronikus aláírás integrálása az SAP ERP egyes moduljaihoz, POSZEIDON rendszerben érkeztetett számlaképek és mellékleteinek átadása az SAP ERP rendszerbe.
4. MNV ZRt. és KIVING Kft. közötti üzleti folyamatok SAP workflow támogatásának megvalósítása.
5. SAP-RCM fejlesztések.

Egyéb, a felhívás II.2.4) pontjában, és a műszaki leírásban meghatározott fejlesztések.

A közbeszerzési eljárás eredményeként kötendő keretmegállapodásban előírányozott teljes mennyiségeket a keretmegállapodás keretösszege képezi.

II.1.6) Részekre vonatkozó információk

A beszerzés részekből áll: nem

II.2.4) A közbeszerzés ismertetése:

A keretmegállapodást kötött Ajánlattevő feladata fejlesztés támogatási szolgáltatások nyújtása Ajánlatkérő SAP rendszerének alábbi moduljai vonatkozásában:

- FI-GL, AP, CJ, BL – Főkönyvi modul, szállítók, bank és pénztárkönyvelések
- FI-AA – Tárgyi eszköz gazdálkodás
- MM – Anyaggazdálkodási modul, logisztikai számlakönyvelés
- SD – Értékesítési modul
- BP – Partnertörzs nyilvántartó modul
- Treasury – Értékpapír nyilvántartó modul
- PSCD – Szerződéses folyószámlák
- KVM – Költségvetés menedzsment modul

- CO – Kontrolling modul
- RCM – Ügykezelési támogató alkalmazás
- Cash management – saját vagyoni pénzügyi tervezés
- SAP BW on HANA rendszer (BW üzemeltetés, azaz rendszer upgrade, telepítés, folyamatláncok javítása; BW modellezés, azaz ismeretek a transzformációk/ADSO modellezési objektumok használatában, folyamatlánc kialakításában)
- SAP bázis

— kiegészítő komponensek (Solman, Content szerver, web dispatcher, routerek)

Ajánlatkérő rögzíti, hogy a keretmegállapodásban előirányozott teljes mennyiséget a nettó 600 000 000 HUF mértékű keretösszeg (a továbbiakban: keretösszeg) jelenti.

Ajánlatkérő a Kbt. 65. § (3) és (5) bekezdésében foglaltaknak való megfelelés érdekében a következőket rögzíti:

— Előre kalkuláltan 6 db SAP ERP fejlesztés támogatásra lesz szükség,

— Előre kalkuláltan legalább 2 db, minimum 30 adatpiacot tartalmazó adattárház fejlesztésre lesz szükség, amely legalább 40 képzett mutatószámot és minimum 100 riportot tartalmaz, amely irodai szoftver integrációval is használható. Az adattárház fejlesztés esetében elvárás, hogy kezelni tudja a heterogén adatforrásokat (Pl.: SAP R3, Oracle db, MS SQL, Fájl alapú feldolgozás, web service kezelése), valamint az In Memory adatbázis technológia alkalmazható legyen. Térképészeti ábrázolást megvalósító adattárház funkcióval, illetve vezetői előrejelző (dash board) riport rendszerrel kell rendelkezzen.

Ajánlatkérő a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 46. § (3) bekezdésében foglaltak alapján felhívja Ajánlattevők figyelmét, hogy a konkrét gyártmányra, típusra történő hivatkozás esetén odaértendő a „vagy azzal egyenértékű” kifejezés.

A fejlesztési környezet, valamint az elvégzendő feladatok részletes leírását a Közbeszerzési dokumentumok részét képező Műszaki leírás tartalmazza.

Ajánlatkérő a Kbt. 57. § (1) bekezdésének eleget tevő, a felhívást kiegészítő közbeszerzési dokumentumokat (a továbbiakban: Egyéb közbeszerzési dokumentumok) készít.

Ajánlatkérő az egyértelműség érdekében rögzíti, hogy a Közbeszerzési dokumentumok fogalmi köre alatt az Ajánlati felhívást, valamint az Egyéb közbeszerzési dokumentumokat érti együttvéve.

II.2.5) Értékelési szempontok

Az alábbiakban megadott szempontok

Minőségi kritérium - Név: 2.1. Az M.2.1) pont szerinti szakember ERP területen szerzett, alkalmassági min. köv.-en felüli többlettapasztalata 0 és 24 hónap között. / Súlyszám: 2

Minőségi kritérium - Név: 2.2. Az M.2.2) pont szerinti szakember ERP területen szerzett, alkalmassági min. köv.-en felüli többlettapasztalata 0 és 24 hónap között / Súlyszám: 2

Minőségi kritérium - Név: 2.3. Az M.2.3) pont szerinti szakember BW üzemeltetés területen (rendszer upgrade, telepítés, folyamatláncok javítása) és/vagy BW modellezési területen (ismeretek: transzformációk/ADSO modellezési objektumok használatában, folyamatlánc kialakításában) szerzett, alkalmassági min. köv.-en felüli többlettapasztalata 0 és 24 hónap között / Súlyszám: 2

Minőségi kritérium - Név: 3.1. Az M.1.2) pont szerinti referencia esetében előny a térképészeti ábrázolást megvalósító adattárház funkcióval való rendelkezés. (Igen/Nem) / Súlyszám: 2

Minőségi kritérium - Név: 3.2. Az M.1.2) pont szerinti referencia esetében előny a vezetői előrejelző (dash board) riport rendszerrel való rendelkezés. (Igen/Nem) / Súlyszám: 2

Ár - Súlyszám: 90

II.2.7) A szerződés, a keretmegállapodás vagy a dinamikus beszerzési rendszer időtartama

Az időtartam hónapban: 24

A szerződés meghosszabbítható: igen

A meghosszabbításra vonatkozó lehetőségek ismertetése:

A keretmegállapodás további egy évvel meghosszabbítható, amennyiben a keretösszeg nem kerül a 24 hónapos szerződéses időtartam alatt kimerülésre.

III.1.3) Műszaki, illetve szakmai alkalmasság

M/2.) Alkalmatlan Ajánlattevő, ha nem rendelkezik az alábbi szakemberekkel:

M/2.1. 1 fő államilag elismert felsőfokú, egyetemi vagy főiskolai végzettségű vezető rendszerszervező (konzulens), aki kommunikációképes szintű magyar nyelvismerettel rendelkezik mind írásban, mind szóban és legalább 3 éves ERP területen szerzett szakmai tapasztalattal rendelkezik,

M/2.2. 1 fő államilag elismert felsőfokú, egyetemi vagy főiskolai végzettségű vezető szoftverfejlesztő, aki kommunikációképes szintű magyar nyelvismerettel rendelkezik mind írásban, mind szóban és legalább 3 éves ERP területen szerzett szakmai tapasztalattal rendelkezik,

M/2.3. 1 fő államilag elismert felsőfokú, egyetemi vagy főiskolai végzettségű szoftverfejlesztő, végzettségét tekintve informatikus/mérnök/matematikus/gazdasági informatikus/rendszerszervező/fizikus, aki kommunikációképes szintű magyar nyelvismerettel rendelkezik mind írásban, mind szóban és legalább 2 éves

a) BW üzemeltetés területen (rendszer upgrade, telepítés, folyamatlancok javítása) szerzett szakmai tapasztalattal és/vagy

b) BW modellezési területen (ismeretek: transzformációk/ADSO modellezési objektumok használatában, folyamatlanc kialakításában) szerzett szakmai tapasztalattal rendelkezik.

Ajánlatkérő a rendszerszervező (konzulens) fogalma alatt olyan projekt koordinátort ért, kinek feladata a feladatok kiosztása és visszakövetése.

Ajánlattevő egy szakemberrel csak egy alkalmassági minimumkövetelménynek felelhet meg, a szakemberek között átfedés nem lehet.

Az előírt alkalmassági követelménynek a közös Ajánlattevők a Kbt. 65. § (6) bekezdés szerint együttesen is megfelehetnek. Ajánlattevő alkalmasságát a Kbt. 65. § (7) és (9) bekezdései szerint is igazolhatja.

IV.1.3) Keretmegállapodásra vagy dinamikus beszerzési rendszerre vonatkozó információk

A hirdetmény keretmegállapodás megkötésére irányul

Keretmegállapodás egy ajánlattevővel

VI.3) További információk:

4. [...] Az ajánlathoz „Árrészletező táblázat” elnevezésű táblázatot kell csatolni, melyben ajánlattevő részletezi a felolvasólapon szerepeltetett 1. értékelési részszempontot (Összesített nettó ajánlati átlagár (Ft/munkaóra)). Az Összesített nettó ajánlati átlagár (Ft/munkaóra) értékelési szempont kapcsán az ajánlatkérő által megadott szakemberek vonatkozásában kell az óradíjak összegét megadni, és a szükséges szakemberek óradíjainak átlagából számított átlagóradíjat kell a felolvasólapon feltüntetni (Összesített nettó ajánlati átlagár (Ft/munkaóra)) az Egyéb közbeszerzési dokumentumok részeként rendelkezésre bocsátott Árrészletező táblázat megfelelő kitöltésével és az ajánlat részeként történő benyújtásával. Részletek az egyéb közbeszerzési dokumentumokban.

7. Árváltoztatás a szerződés időtartama alatt nem lehetséges.

20. A DKÜ Zrt. a jelen közbeszerzési eljárást központi beszerző szervként járulékos közbeszerzési szolgáltatás keretében folytatja le.

22. A keretmegállapodás 2. része a Kbt. 105. § (1) bekezdés b) pontja alapján közvetlen megrendeléssel vagy írásbeli konzultációval kerül lefolytatásra az EKR-en keresztül.

24. Nyertes ajánlattevőnek a keretmegállapodás megkötésének időpontjában rendelkeznie kell az alábbi szakemberekkel az alkalmassági követelményként feltüntetett szakembereken felül:

— 1 fő államilag elismert felsőfokú, egyetemi vagy főiskolai végzettségű, PMP, CMC, vagy nemzetközi projektmenedzsment minősítéssel (Prince2, PMI vagy IPMA) vagy azzal egyenértékű minősítéssel rendelkező projektvezető, aki kommunikációképes szintű magyar nyelvismerettel rendelkezik mind írásban, mind szóban és IT rendszer bevezetési projektmenedzsment területen legalább 3 éves szakmai tapasztalattal rendelkezik,

— 1 fő államilag elismert felsőfokú, egyetemi vagy főiskolai végzettségű vezető szoftverfejlesztő, aki kommunikációképes szintű magyar nyelvismerettel rendelkezik mind írásban, mind szóban és legalább 3 éves ERP területen szerzett szakmai tapasztalattal rendelkezik,

— 1 fő államilag elismert felsőfokú, egyetemi vagy főiskolai végzettségű, tesztelési szakértő, aki kommunikációképes szintű magyar nyelvismerettel rendelkezik mind írásban, mind szóban és legalább 3 éves informatikai rendszerfejlesztési területen szerzett szakmai tapasztalattal rendelkezik,

— 1 fő államilag elismert felsőfokú, egyetemi vagy főiskolai végzettségű, szoftver dokumentációs szakértő, aki kommunikációképes szintű magyar nyelvismerettel rendelkezik mind írásban, mind szóban és legalább 3 éves szoftver dokumentálási területen szerzett szakmai tapasztalattal rendelkezik,

— 1 fő államilag elismert felsőfokú, egyetemi vagy főiskolai végzettségű, szoftverfejlesztő, aki kommunikációképes szintű magyar nyelvismerettel rendelkezik mind írásban, mind szóban és legalább 2 éves BW bevezetési területen (ismeretek: adatbetöltési folyamatok SLT eszköz vagy gyári, illetve customizált extraktor használatában) szerzett szakmai tapasztalattal rendelkezik,

— 1 fő államilag elismert felsőfokú, egyetemi vagy főiskolai végzettségű szoftverfejlesztő, végzettségét tekintve informatikus/mérnök/matematikus/gazdasági informatikus/rendszer-szervező/fizikus, aki kommunikációképes szintű magyar nyelvismerettel rendelkezik mind írásban, mind szóban és legalább 2 éves BW üzemeltetés területen (rendszer upgrade, telepítés, folyamatláncok javítása) szerzett, vagy BW modellezési területen (ismeretek: transzformációk/ADSO modellezési objektumok használatában, folyamatlánc kialakításában) szerzett szakmai tapasztalattal rendelkezik (ez esetben nyertes ajánlattevőnek az M/2.3. alkalmassági követelményként bemutatott szakember a) pontos tapasztalata esetén szerződés-kötésre b) pont szerinti tapasztalattal, b) pontos tapasztalata esetén szerződés-kötésre a) pont szerinti tapasztalattal kell rendelkeznie; az M/2.3. alkalmassági követelményként bemutatott szakember a) és b) pontos tapasztalata esetén szerződés-kötésre a) vagy b) pont szerinti tapasztalattal kell rendelkeznie),

— 1 fő államilag elismert felsőfokú, egyetemi vagy főiskolai végzettségű szoftverfejlesztő, végzettségét tekintve informatikus/mérnök/matematikus/gazdasági informatikus/rendszer-szervező/fizikus, aki kommunikációképes szintű magyar nyelvismerettel rendelkezik mind írásban, mind szóban és legalább 2 éves HANA és BO rendszerek üzemeltetése területen (ismeretek: log felügyelet, felhasználó kezelés, kapcsolat kialakítás/biztosítás a riporting eszközök részére) szerzett szakmai tapasztalattal rendelkezik.

Ajánlattevőnek ajánlatában nyilatkoznia kell, hogy a fenti szakemberek a teljesítés kapcsán rendelkezésre állnak, vagy legkésőbb a szerződés-kötésre rendelkezésre fognak állni. Ajánlatkérő ezen dokumentum esetleges be nem nyújtása tekintetében biztosítja a hiánypótlást (Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pont).

A keretmegállapodás megkötését megelőzően nyertes ajánlattevőnek egy szakember listát kell benyújtania a szakemberek nevének és születési idejének feltüntetésével. A listának

tartalmaznia kell még azokat az információkat, melyekből megállapítható a fenti kritériumoknak történő megfelelés.

3. Az ajánlatkérő az ajánlati felhívás mellé közbeszerzési dokumentációt is az ajánlattevők rendelkezésére bocsátott, mely útmutatót, műszaki leírást, szerződéstervezetet, nyilatkozatmintákat, árrészletező táblázatot tartalmazott.

Az útmutató a 13. Az ajánlatok értékelése pontban az alábbiakat rögzítette:

4) Az Összesített nettó ajánlati átlagárát (Ft/munkaóra) a Felolvasólapon kell feltüntetni. Az Összesített nettó ajánlati átlagár (Ft/munkaóra) alátámasztására a közbeszerzési dokumentumok részét képező Árrészletező táblázatot kell benyújtani.

Az Árrészletező táblázatban az Ajánlatkérő által igénybe venni kívánt szakemberek szakértői óradíját (Ft/munkaóra) kell beárzni.

Az Árrészletező táblázatban csak a 8 típusú szakember nettó szakértői óradíját (Ft/munkaóra) kell megadni a táblázat „Nettó egységár (Ft/munkaóra)” „D” oszlopában. Minden más táblázatban tett módosítás, így különösen az egyes sorok összevonása, kitoldása, képletek változtatása, megjegyzések, észrevételek tétele adott esetben az ajánlat érvénytelenségét eredményezheti! Továbbá a 8 db vonatkozó cella nem maradhat kitöltetlenül, különben az ajánlat érvénytelensége kerül megállapításra.

Az Árrészletező táblázatban feltüntetett szakértői óradíjak összeszorzásra kerülnek a táblázatban rögzített adott képzettséghez kapcsolódó szükséges szakemberszámmal, majd az így kapott összegek összeadódnak, és elosztásra kerülnek a teljesítéshez szükséges szakemberszámmal (10 fő). Az így kapott összeget (mely az Árrészletező táblázat „F” oszlop „Összesített nettó ajánlati átlagár (Ft/munkaóra)” sorában szerepel) kell a Felolvasólapon feltüntetni. Az Árrészletező táblázat „F” oszlop „Összesített nettó ajánlati átlagár (Ft/munkaóra)” sorában szereplő összegnek meg kell egyeznie a Felolvasólapon szereplő összeggel.

(Ezeket a műveletek a táblázat szerinti képletezés elvégzi. Ajánlattevőnek a fentiek szerint csak 8 db nettó szakértői óradíjat kell megadnia pozitív egész arab számban a táblázat „Nettó egységár (Ft/óra)” oszlopának megfelelő soraiban.)

Az ajánlati árnak (és az óradíjnak is) minden, a szerződésszerű teljesítés érdekében, valamint a Műszaki leírásban foglaltak szerint felmerülő költséget magában kell foglalnia. Az ajánlati árat (és az óradíjat is) magyar forintban (HUF), nettó értékben, pozitív egész számokban kell megadni.

Az ajánlati árnak (és az óradíjnak is) tartalmaznia kell az összes felmerülő adót, közterhet, illetéket stb. kivéve az ÁFA összegét.

Az árrészletező táblázat az alábbiakat tartalmazta:

S.sz.	Tevékenység/Szolgáltatás (feladatkör/betöltendő pozíció)	Mennyiség/mennyiségi egység	Nettó egységár (Ft/munkaóra)	Szükséges szake mberszám	Nettó egységár és szükséges szake mberszám szorzata
1.	rendszerszervező (konzulens)	1/szakértői óra		1	1
2.	vezető szoftverfejlesztő (ERP terület)			2	2
3.	szoftverfejlesztő (BW üzemeltetés vagy BW modellezési terület)			2	2
4.	projektvezető			1	1
5.	tesztelési szakértő			1	1
6.	szoftver dokumentációs szakértő			1	1
7.	szoftverfejlesztő (BW bevezetési terület)			1	1
8.	szoftverfejlesztő (HANA és BO rendszerek üzemeltetése terület)			1	1
				Összesített nettó ajánlati átlagár (Ft/munkaóra)	1

4. Az ajánlatkérő megküldte kiegészítő tájékoztatását 2020. október 06-án az ajánlattevők részére.

5. A 2020. október 26-i ajánlattételi határidőig 4 ajánlat érkezett, köztük a kérelmező ajánlata.

6. A kérelmező ajánlatában a Felolvasólapon nettó ajánlati árként 11.930 Ft/munkaóra megajánlást tett, az ajánlatba csatolta az árrészletező táblázatot, melyben megadta a táblázatban megjelölt 8 típusú szakember, összesen 10 szakember nettó szakértői óradíját. Benyújtott továbbá az ajánlatában két gazdasági szereplővel kötött előszerződést, melyek szerint egyes (M.2.3 számú és M.1.2 számú) alkalmassági feltételek esetében ezen kapacitást nyújtó szervezetek kapacitására támaszkodva kíván megfelelni, majd ha a kérelmező nyertes ajánlattevőként kerül kihirdetésre, akkor a kapacitást nyújtó szervezet a teljesítésbe alvállalkozóként bevonásra kerül. Bemutatta továbbá a 2.1., a 2.2. és a 2.3. értékelési szempont szerinti szakembereket, azok szakmai gyakorlatát.

7. Az ajánlatkérő hivatkozva a Kbt. 72. § (1) és (2) bekezdésére 2020. november 12. napján áririndoklás kéréssel fordult a kérelmezőhöz az alábbiak szerint:

„Az ajánlattevő kötelessége az Összesített nettó ajánlati átlagár (Ft/munkaóra) megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron, vagy költséggel teljesíthető.

Nem megfelelő az indokolás különösen, ha megállapítható, hogy az ajánlat azért tartalmaz aránytalanul alacsony árat vagy költséget, mert nem felel meg a Kbt. 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek. Az ajánlatkérő az ajánlat megalapozottságának vizsgálata során ennek megítéléséhez az adott ágazatban kötelezően alkalmazandó irányadó munkabékekről is tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől.

A fentiekre tekintettel, kérjük szíveskedjenek benyújtani részletes, objektív indokolásukat arra vonatkozóan, hogy az ajánlatukban megajánlott ajánlati árak mi alapján kerültek kialakításra. Ajánlattevő indoklása legyen összhangban a közbeszerzési dokumentumokban rögzített feladatokkal, továbbá térjen ki azok emberi erőforrás és tárgyi eszköz igényére, valamint az azzal összefüggő költségekre, díjakra és a tervezett nyereségre, így különösen:

- a) közvetlen és közvetett bérköltségek (munkabérek, járulékok, kötelező bérpótlékok, vezetői pótlék, valamint a helyettesítések, szabadságok, betegszabadságok költségei stb.);
- b) a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerülő közvetlen és közvetett költségek (adott esetben eszközök költségei [nem saját tulajdonú eszköz esetén bérleti díj] stb.);
- c) alvállalkozói teljesítések esetében az alvállalkozói díjak;
- d) tárgyi szolgáltatásra eső közvetett költségek (iroda, adminisztráció, telefonhasználat, fénymásolás, bérszámfejtés, munkaügyi adminisztráció stb. költségei, banki költségek);
- e) adók (pl. helyi iparűzési adó, társasági adó);
- f) nyereség (haszon);
- g) és minden olyan további költség tekintetében, mely nem került nevesítésre, azonban jelen közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződés teljesítése során ajánlattevő a nettó ajánlati ár megajánlásakor számolt a költséggel.

A fentieket figyelembe véve, kérjük szíveskedjenek indoklásuk során különösen a rendszerszervező (konzulens), tesztelési szakértő, szoftver dokumentációs szakértő,

szoftverfejlesztő (BW bevezetési terület), szoftverfejlesztő (HANA és BO rendszerek üzemeltetése terület) szakemberek óradíjaira is részletesen kitérni.”

8. A kérelmező határidőre benyújtotta árindokolását, melyet részben üzleti titokként kért kezelni. Az üzleti titkot nem képező árindokolás rész az alábbiakat tartalmazta:

„Ajánlatunkban a közbeszerzési dokumentáció szerint benyújtottuk az Árrészletező táblázatot, amelyben ajánlatot adtunk az előírt nyolc „tevékenység/szolgáltatás (feladatkör/betöltendő pozíció)” (a továbbiakban: Szolgáltatás) óradíjára, mint „Nettó egységár (Ft/munkaóra)”.

Az egységár megajánlásakor figyelembe vettük különösen, hogy

- az árrészletező táblázatban feltüntetett Szolgáltatást végző szakembereknek milyen kompetenciákkal, tapasztalattal, végzettséggel kell rendelkezniük, amely az ajánlati felhívás M/2.1-M/2.3 alkalmassági követelményekből és a VI.3. pont 24. alpontjában feltüntetett — a szerződéskötésre rendelkezésre bocsátandó szakemberekkel szembeni követelményekből következethető, továbbá

- a Szolgáltatások ellátása során a Műszaki leírás szerint milyen feladatok elvégzésére lesz szükség.

Jelen árindokolásunk 1. számú mellékletében részletesen, számításokkal alátámasztva, táblázatos formában mutatjuk be az Ajánlatkérő kérése szerint valamennyi Szolgáltatás vonatkozásában, hogy az adott óradíjnál milyen közvetlen és közvetett bérköltségekkel, alvállalkozói díjakkal, adókkal, tárgyi szolgáltatásra eső közvetett költségekkel, nyereséggel, egyéb költségekkel számoltunk.

A mellékletben kitérünk arra, hogy az adott Szolgáltatást elvégző, adott pozíciót betöltő 3 szakemberrel munkaviszonyban áll a Társaság, vagy az adott Szolgáltatást tervezetten alvállalkozó bevonásával kívánjuk teljesíteni nyertességünk esetén (figyelemmel arra is, hogy az ajánlati felhívás VI .3. pont 24. alpontja szerint Ajánlattevőnek ajánlatában nyilatkoznia kell, hogy a fenti szakemberek a teljesítés kapcsán rendelkezésre állnak, vagy legkésőbb a szerződéskötésre rendelkezésre fognak állni.”), amely vonatkozásban akként nyilatkoztunk, hogy a szakemberek „legkésőbb a szerződéskötésre rendelkezésre fognak állni”.

Kimutatásunkból megállapítható, hogy vállalási árunk a vonatkozó törvényi előírások (ideértve különösen a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi L. törvényt, valamint a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról szóló 367/2019. (XII. 30.) Korm. rendeletet) maradéktalan betartása mellett biztosítja a törvényes foglalkoztatást. Azon Szolgáltatások vonatkozásában, ahol az indokolásunk alvállalkozói teljesítést vetít előre, előadjuk, hogy Társaságunk több — az adott Szolgáltatást ellátni tudó és képes — szakemberrel/gazdasági szereplővel működik együtt, amelyekkel általánosságban keretszerződéssel rendelkezünk, így nyertességünk esetén azon alvállalkozót fogjuk bevonni a teljesítésbe, amely megfelelő szabad kapacitással és a legkedvezőbb árképzési struktúrával rendelkezik. Emellett az ajánlattételkor ezen Szolgáltatások vonatkozásában az árajánlatunkat úgy tettük meg és kalkuláltuk, hogy egyrészt figyelembe vettük az érintett szakember típushoz és kompetencia szinthez (tapasztalathoz) tartozó korábbi megrendeléseket, valamint az ajánlattételi szakaszban folytatott előzetes egyeztetéseinket az alvállalkozókkal a várható teljesítésekről, várható vállalkozói díjukról. Ennek megfelelően az árindokolásban a Társaságunk felé ajánlott legmagasabb árakat (óradíjakat) szerepeltettük, így kijelenthető, hogy az adott egységárnak megfelelő teljesítés alkalmazható lesz Társaságunk bármely szóba jöhető alvállalkozójának bevonása esetén is.”

A kérelmező csatolta az árindokolása részeként a fentiekben hivatkozott üzleti titokként kezelni kért 1. sz. mellékletet. Ezen mellékletben az árrészletező táblázatban megjelölt 10 szakember tekintetében mutatta be, hogy az adott szakember saját alkalmazottjaként vagy alvállalkozójaként vesz részt a teljesítésben. Az alkalmazott szakemberek esetében megjelölte

a bérköltéseket, eszköz, irodai és management költségeket, adókat, valamint az egyéb költségeket, majd az összes költséget Ft/óraban és a haszon mértékét. Az alvállalkozóként igénybeveendő szakemberek esetében megjelölte az összes költségét Ft/óraban és az üzleti haszon mértékét Ft-ban és %-os mértékben.

9. Az ajánlatkérő 2020. december 08. napján tájékoztatta a kérelmezőt ajánlatának érvénytelenné nyilvánításáról, melynek indokolását 2020. december 21. napján módosította az alábbiak szerint:

„Ajánlattevő határidőben benyújtotta árindokolását. Ajánlatkérő különösen a következő szakemberek tekintetében kért objektív alapú részletezést árindokoláskérésében, tekintettel arra, hogy ezen szakemberek megajánlott óradíjai jelentősen alacsonyabbak a becsült értékhez (annak óradíj részéhez) mérve, valamint az adott szakember átlagárai tekintetében mind a négy ajánlat vonatkozó megajánlásait figyelembe véve:

- rendszerszervező (konzulens)
- tesztelési szakértő
- szoftver dokumentációs szakértő
- szoftverfejlesztő (BW bevezetési terület)
- szoftverfejlesztő (HANA és BO rendszerek üzemeltetése terület)

A fenti szakemberek közül a szoftverfejlesztő (BW bevezetési terület), és a szoftverfejlesztő (HANA és BO rendszerek üzemeltetése terület) szakemberek megajánlott óradíjai nem lettek alátámasztva. E két esetben ajánlattevő csak a saját költségét adta meg, mely alapján a megajánlás és ezen költség különbözeteként a haszon került feltüntetésre. Azonban ezen kívül semmilyen, az árindokoláskérésben szereplő tétel, költség vagy ajánlattevő által a többi szakember tekintetében meghatározott tétel, illetve költség sem került kifejtésre. Ajánlattevő által benyújtott dokumentumban nincs objektív alapú indokolás a két megajánlás vonatkozásában. Ennek megfelelően ajánlattevő által benyújtott tárgyi dokumentumok e tekintetben nem értékelhetők indokolásként, a fenti két szakember szerinti megajánlás egyáltalán nem lett alátámasztva az árindokoláskérés szerinti részletezettségel.

A Kbt. 72. §-ában rögzített szabályok és a kialakult joggyakorlat értelmében az indokolás objektivitásának megteremtése az ajánlattevő feladata, mivel az ő érdekkörébe tartozik, hogy olyan tényszerű adatokat, dokumentumokat (tehát a megalapozottságra vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt) bocsásson Ajánlatkérő rendelkezésére, amely alapján az Ajánlatkérő kétséget kizáróan meggyőződhet a vállalt ellenszolgáltatás alapján történő tényleges teljesíthetőségről.

Az ajánlattevő érdeke és egyben kötelessége is az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Ezen indokolásnak ki kell terjednie azon tételekre, árelemekre, költségekre, amelyeket az Ajánlatkérő kifejezetten kér, előír az indokolásadásra vonatkozó felhívásában.

Mivel ajánlattevő az aránytalanul alacsony ár tekintetében kibocsátott ajánlatkérői indokolásadásra való felhívás tartalmát nem támadta, így az ajánlatkérői felhívást irányadónak kell tekinteni, az abban foglaltak kötik az ajánlattevőt, annak meg kellett volna felelnie.

Kiegészítő indokolásadásra, illetve arra való ajánlatkérői felhívásra jelen esetben nem volt lehetőség, mert az a már beadott indokolásban szereplőkhöz kapcsolódó kiegészítő információk megadására irányul. Tárgyi esetben pedig az Ajánlatkérő a hiányzó tételek tekintetében valójában csak az eredeti indokolásadásra való felhívás ismételt kiadásával tudta volna teljessé tenni ajánlattevő indokolását, azonban erre nincs lehetőség a Kbt. szabályai szerint.

A Fővárosi Törvényszék Kf.650.120/2014/8. számú ítéletében rámutatott, amennyiben Ajánlatkérő indokoláskérése egyértelmű a tekintetben, hogy mely ajánlati elemek vonatkozásában és milyen információk megadását várja el, és Ajánlattevő nem adja meg a kért információkat, Ajánlatkérőnek nem kell további tájékoztatáskérés keretében bekérni az ár megalapozottságának megítéléséhez szükséges adatokat. A további tájékoztatáskérésre csak az Ajánlattevő által megadott indokolás tekintetében kerülhet sor.

A hiánypótlás jogintézménye ezen kérdéskörben pedig nem alkalmazható, mert az az ajánlati felhívásban, az egyéb közbeszerzési dokumentumokban, jogszabályokban előírt, az ajánlatból hiányzó dokumentumok benyújtásának pótlására, vagy azok tartalmi hiányának pótlására vonatkozik. A Kbt. 71. § (3) bekezdése szerint a hiányok pótlása csak arra irányulhat, hogy az ajánlat vagy részvételi jelentkezés megfeleljen a közbeszerzési dokumentumok vagy a jogszabályok előírásainak, vagyis az ajánlatban lévő hiány pótlására irányulhat, azonban az aránytalanul alacsony ár tekintetében benyújtott indokolásban nem szereplő adatokra nem terjed ki. (D.64/12/2020.)

Ajánlatkérő felhívja a figyelmet arra, hogy a Kbt. 72. § (3) bekezdése alapján további kiegészítő indokolást csak akkor kérhetne az ajánlattevőtől, ha a benyújtott indokolás elfogadhatósága kétséges. Azonban a fentiek alapján indoklásról jelen esetben nem beszélhetünk, így a Kbt. 72. § (3) bekezdése sem alkalmazható. Egy árindokolásban részletes információknak, adatoknak kell alátámasztania a megajánlást, és az ajánlatban található, azt részletező információkat, adatokat. Az a tény, hogy ajánlattevő ajánlati árát kétfelé bontotta, az nem tekinthető megfelelő alátámasztásnak.

Ajánlatkérő felhívja a figyelmet arra, hogy a még nem ismert alvállalkozó vonatkozásában ellátandó feladat kapcsán is ajánlattevőnek objektíven alá kell tudnia támasztani megajánlását. Elvégre a megadott óradíjat objektív alapon ki kellett számolnia, hogy megfelelő megajánlást tudjon tenni. Egy megkötött alvállalkozói szerződés hiányában is ajánlattevőnek szükségszerű tájékozódnia a lehetséges szakértői óradíjakról a megfelelő megajánlások érdekében. Valamely alvállalkozásba adott feladat nem mentesít az alól, hogy az egyes költségelemeket és ezzel együtt a nyereségét alá tudja támasztani ajánlattevő.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a tárgyi esetben teljes mértékben irreleváns, hogy az adott ajánlati elem önállóan nem kerül értékelésre, tekintettel arra, hogy az egyes ajánlati elemek alapján kell a keretmegállapodás szerint megkötendő egyedi szerződéseket teljesíteni. E körben felhívjuk szíves figyelmüket, hogy Ajánlatkérő az egyes ajánlati elemeket a Kbt. 72. §-a tekintetében adott esetben önállóan jogosult vizsgálni.

Az ajánlati ár és a két szakember szerinti megajánlás aránytalanul alacsony, és e tekintetben indokláskérést követően sem érkezett az indoklás fogalmi körébe tartozó dokumentum benyújtásra. A fentiek értelmében az ajánlat a Kbt. 73. § (2) bekezdése, és a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen.”

10. A kérelmező 2020. december 11. napján előzetes vitarendezési kérelmet nyújtott be ajánlatának érvénytelenné nyilvánítása tekintetében, a vitarendezési kérelemben az alábbiak szerint fejtette ki álláspontját:

„Ajánlatkérő a Társaságunk ajánlatának érvénytelenné nyilvánításával és az ezzel kapcsolatos tájékoztatással megsértette a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdését, a Kbt. 72. § (3) bekezdését, a Kbt. 73. § (2) bekezdését és a Kbt. 79. § (1) bekezdését.”

„Társaságunk 2020. november 15-én, az előírt határidő megtartásával részletes indoklást nyújtott be Ajánlatkérő részére, valamennyi szakember vonatkozásában bemutatva a fentiek szerint kért, az ajánlattevőnél felmerülő költségeket, az nem az általánosság szintjén került alátámasztásra, az árindokolás és az azt alátámasztó, üzleti titoknak minősített részletes, valamennyi szakemberre vonatkozó ár kalkuláció koherens, a két dokumentumot egyben és összefüggéseiben feldolgozva megállapítható, hogy a szerződés az adott áron teljesíthető.

Az árándokolásban kifejtettük, hogy valamennyi szakembernél figyelembe vettük a szakemberrel szemben elvárt kompetenciákat és hogy nyertesség esetén a Szolgáltatások ellátása során a Műszaki leírás szerint milyen feladatok elvégzésére lesz szükség, valamennyi Szolgáltatás vonatkozásában számszerűsítve feltüntetésre került, hogy az adott óradíjnál milyen mértékű közvetlen és közvetett bérköltségekkel, alvállalkozói díjakkal, adókkal, tárgyi szolgáltatásra eső közvetett költségekkel, nyereséggel, egyéb költségekkel számoltunk. A táblázatból egyértelműen megállapítható a munkavállalók és az alvállalkozók vonatkozásában felmerülő, a teljesítéshez kapcsolódóan a teljes ajánlati dokumentáció ismeretében meghatározott összes költség.

Mindezek ellenére Ajánlatkérő — kiegészítő indokolás kérés nélkül — érvénytelennek nyilvánította az ajánlatunkat, hivatkozva a Kbt. 73. § (2) bekezdésére, és a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára.”

Az érvénytelenné nyilvánításról szóló tájékoztatás indokolásával kapcsolatos kérelmezői észrevételek:

„Ajánlatkérő álláspontja szerint a szoftverfejlesztő (BW bevezetési terület), és a szoftverfejlesztő (HANA és BO rendszerek üzemeltetése terület) szakemberek megajánlott óradíjai nem lettek alátámasztva, tekintettel arra, hogy „e két esetben ajánlattevő csak a saját költségét adta meg, mely alapján a megajánlás és ezen költség különbözetekeként a haszon került feltüntetésre. Azonban ezen kívül semmilyen, az árándokoláskérésben szereplő tétel, költség vagy ajánlattevő által a többi szakember tekintetében meghatározott tétel, illetve költség sem került kifejtésre. Ajánlattevő által benyújtott dokumentumban nincs objektív alapú indokolás a két megajánlás vonatkozásában. Ennek megfelelően ajánlattevő által benyújtott tárgyi dokumentumok e tekintetben nem értékelhetők indokolásként, a fenti két szakember szerinti megajánlás egyáltalán nem lett alátámasztva az árándokoláskérés szerinti részletezettséggel.” Ajánlatkérő indoklásában előadta, hogy „Kiegészítő indokolásadásra, illetve arra való ajánlatkérői felhívásra jelen esetben nem volt lehetőség, mert az a már beadott indokolásban szereplőkhöz kapcsolódó kiegészítő információk megadására irányul. Tárgyi esetben pedig az Ajánlatkérő a hiányzó tételek tekintetében valójában csak az eredeti indokolásadásra való felhívás ismételt kiadásával tudta volna teljessé tenni ajánlattevő indokolását, azonban erre nincs lehetőség a Kbt. szabályai szerint.”

Nem osztjuk Ajánlatkérő fentiekben bemutatott álláspontját, amely vélhetően az árándokolásunk szöveges részének és az azt alátámasztó ártáblázatnak a félreértelmezésén alapul, amelynek feloldása megvalósítható lett volna a Kbt. 72.§ (3) bekezdése szerinti kiegészítő indokolás kéréssel.

A hivatkozott szakembereket Ajánlattevő alvállalkozóként vonná be a teljesítésbe, ahogy az Ajánlatkérő a Tájékoztatóban is megfelelően hivatkozta. Az árándokoláskérés tartalmazta, hogy mutassuk be az alvállalkozói teljesítések esetében az alvállalkozói díjakat (fent hivatkozott felsorolás c) pontja), amely felhívást teljesítettük, így nem valós ajánlatkérőnek az az álláspontja, hogy ne az árándokoláskérésben szereplő felhívásnak megfelelően nyújtottuk volna be az indokolást.

Egyebekben előadjuk, hogy az árándokolásunk mellékletében az alvállalkozók vonatkozásában feltüntetett összes költség - az árándokolásunk szöveges részében bemutatottak szerint - az alvállalkozók kalkulált óradíja, amelynek számítási módját az árándokolás 6. bekezdésében részletesen ismertettük, így amennyiben a kettő dokumentum közötti koherencia, vagy a kapcsolódó árképzési metódus, esetleg annak a konkrét közbeszerzési eljárásban a műszaki leíráshoz való illeszkedése nem volt egyértelmű Ajánlatkérő számára, arra Ajánlatkérőnek rá kellett volna kérdeznie. Amennyiben Ajánlatkérő az árándokolásban foglaltakhoz képest egyéb alátámasztó dokumentumra tart igényt, úgy azt az árándokoláskérésben, vagy a kiegészítő indokolás-kérésben jeleznie kellett volna.

A t. Cím hivatkozik a Fővárosi Törvényszék Kf.650.120/2014/8. számú ítéletére, amely szerint ha „Ajánlatkérő indokoláskérése egyértelmű a tekintetben, hogy mely ajánlati elemek vonatkozásában és milyen információk megadását várja el, és Ajánlattevő nem adja meg a kért információkat, Ajánlatkérőnek nem kell további tájékoztatáskérés keretében bekérni az ár megalapozottságának megítéléséhez szükséges adatokat”. Azonban álláspontunk szerint a hivatkozott ítélet jelen esetben nem alkalmazandó, az ítélet előzményét jelentő Közbeszerzési Döntőbizottság D-395/14/2013. sz. határozatát elolvasva látható, hogy az azt megelőző közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő az árindokolás kérését követően további két alkalommal kért kiegészítő indokolás kérését az érintett ajánlattevőtől, majd ezt követően a Közbeszerzési Döntőbizottság azt a határozatot hozta, hogy további kiegészítő indokoláskérést kellett volna kiküldenie ajánlatkérőnek; ehhez képest hozta a Bíróság azt az ítéletét, hogy további - negyedik alkalommal - történő indokolás-kérésre mégsem kellett volna sor kerülnie. Ennek fényében nyilvánvalóan nem hasonlítható össze egy olyan jogeset, ahol az alap eljárásban kettő további kiegészítő indokolás adásra volt lehetősége az ajánlattevőnek, a jelen esettel, ahol Ajánlatkérő egyáltalán nem kért további kiegészítő indokolás-kérést, annak ellenére, hogy az érvénytelenségről szóló tájékoztatásban szerepeltetett indokokból is látható, hogy több pont nem volt számára egyértelmű, amit úgy ítél meg, hogy az a megalapozatlan árat feltételezi, annak ellenére, hogy az Ajánlatkérő részéről az objektív módon nem került indoklásra.

Amennyiben a hivatkozott ítéletet az Ajánlatkérő által leírtak szerint értelmeznénk, az oda vezetne, hogy okafogyottá válna a Kbt. 72.§ (3) bekezdése szerinti további indokoláskérés lehetősége, hiszen azzal, hogyha adott esetben ajánlatkérő a fenti felsorolást kiküldené az ajánlattevőknek és arra nem az általa elvárt rendszerben kap indokolást elsőre, további kérdés nélkül érvényteleníthetné az ajánlatot, akár az indokolás megfelelő értelmezése nélkül. Társaságunk jelentős számú közbeszerzési eljáráson indul, számos árindokoláskérést kapott már, amelyekkel kapcsolatosan elmondható, hogy mind jellemzően az Ajánlatkérő által az árindokoláskérésben fentiekben kiemelt felsorolást tartalmazza, azaz elmondható, hogy gyakorlatilag ez a felsorolás is egy olyan általános érvényű tájékoztatás arról, hogy az ajánlattevőknek mit kell bemutatniuk az indoklásukban, amely nem nevezhető konkrét elvárásnak, nélkülözi a konkrét közbeszerzési eljárás keretében elvárt vagy elvárható költségek felsorolását, megegyezik, legyen szó akár egy licencvásárlásról, vagy akár egy rendszerfejlesztésről.

Az EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2014/24/EU IRÁNYELVE 69. cikk (3) bekezdése szerint „Az ajánlatkérő szervnek az ajánlattevővel folytatott konzultáció útján ellenőriznie kell a megadott információkat [...]”, amely a Kbt. 72.§ (3) bekezdés átültetésének alapja, azaz az irányelv célja is egyfajta konzultáció, tekintettel arra, hogy nyilvánvalóan az indokoláskérés-válasz dokumentáció során elképzelhető olyan tétel, körülmény, amely pl. ajánlattevő számára evidencia, így akár nem vagy másként jelenik meg egy indokolásban, mint ahogy azt ajánlatkérő elvárna, ennek érdekében ad lehetőséget a Kbt. 72.§ (3) bekezdése arra, hogy amennyiben az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez további kiegészítő indokolás szükséges, azt ajánlatkérő meg tudja tenni. Ebből következik, hogy pl. amennyiben valamely adat Ajánlatkérő álláspontja szerint akár hiányzó adat, úgy arra rá kell, hogy kérdezzen, hiszen maga az ajánlattevő az, aki tisztában van az árazási struktúrával, így Ajánlatkérő, mindaddig, amíg arról nem győződik meg, hogy valamely körülményt, adatot, amely lehetségesen, de nem kötelezően megjelenő körülmény az indokolásban, ajánlattevő valóban nem vett figyelembe, úgy addig nem nyilvánítható érvénytelenné az érintett ajánlat. Különösen fennáll álláspontunk szerint Ajánlatkérő kiegészítő indokolás kérés kibocsátása iránti kötelessége akkor, ha az érintett ajánlattevő az az ajánlattevő, amely a legjobb ár-érték arányú ajánlatot adta, hiszen ettől eltérő gyakorlat a Kbt. 2.§ (4) bekezdése szerinti „hatékony

és felelős gazdálkodás elve” sérelmét jelentené és beleütközne a Kbt. 2.§ (3) bekezdése szerinti joggal való visszaélés tilalmába.

Társaságunk árandokolásában kitért az alvállalkozói költségekre, részletesen bemutatta, hogy azokat hogyan kalkulálta, így nem valós Ajánlatkérő azon hivatkozása, hogy „ajánlattevő csak a saját költségét adta meg, mely alapján a megajánlás és ezen költség különbözeteként a haszon került feltüntetésre.”, nem arról van szó, hogy Társaságunk ne tért volna ki a kért egységár bemutatására. Amennyiben Ajánlatkérő számára nem volt egyértelmű, hogy mit takar az árandokolásunkban szereplő Összes költség Ft összege az alvállalkozók tekintetében, úgy arra további indokolás kérését kellett volna kibocsátani, hiszen enélkül lehetőséget sem adott arra, hogy Társaságunk - Ajánlatkérő kétsége ellenére - alátámassza árandokolását, így előzetes vitarendezésre kényszerítve Társaságunkat.

A t. Cím hivatkozik a D.64/12/2020. számú határozatra, amely álláspontunk szerint szintén nem alkalmazandó, figyelemmel arra, hogy ebben a jogesetben az érintett ajánlattevő „árandokolásában az egyes részek tekintetében kiemelt általa arra a részre jellemzőnek ítélt tételeket és csak arra vonatkozóan mutatta be a felmerült költségek mértékét. Így nem minden az adott rész tekintetében megajánlott ajánlati árat alkotó tételben foglalt költséget ismertette”, így kizárólag ebben a kontextusban értelmezendő a KDB azon hivatkozása, hogy „A további tájékoztatáskérésre csak az ajánlattevő által megadott indokolás tekintetében kerülhet sor. [...] az ajánlatban lévő hiány pótlására irányulhat, azonban az aránytalanul alacsony ár tekintetében benyújtott indokolásban nem szereplő adatokra nem terjed ki.”. Társaságunk árandokolásában nincs arról szó, hogy kimaradt volna bármely, ajánlati árat alkotó tétel, egységár bemutatása, Társaságunk kitért a hivatkozott szakemberek óradíjának bemutatására, így nincs arról szó, hogy hiány lenne az árandokolásban, mindössze arról lehet szó, hogy az Ajánlatkérő számára annak elfogadhatósága kétséges, azonban ebben az esetben a Kbt. 72.§ (3) bekezdése szerinti kérést kellett volna kibocsátania, hiszen arra lehetősége lett volna a megadott indokolás tekintetében, ahogy arra ez a döntőbizottsági határozat is hivatkozik.

Ajánlatkérő hivatkozása szerint „a Kbt. 72.§ (3) bekezdése alapján további kiegészítő indokolást csak akkor kérhetne az ajánlattevőtől, ha a benyújtott indokolás elfogadhatósága kétséges. Azonban a fentiek alapján indoklásról jelen esetben nem beszélhetünk, így a Kbt. 72.§ (3) bekezdése sem alkalmazható. Egy árandokolásban részletes információknak, adatoknak kell alátámasztania a megajánlást, és az ajánlatban található, azt részletező információkat, adatokat. Az a tény, hogy ajánlattevő ajánlati árát kétfelé bontotta, az nem tekinthető megfelelő alátámasztásnak.”

Ajánlatkérő tehát arra való hivatkozással érvénytelenítette Társaságunk ajánlatát, hogy az árandokolásunk nem tartalmaz konkrét adatokat, így indokolásnak nem tekinthető, azonban ez nyilvánvalóan nem igaz, (bemutatásra került a hivatkozott szakemberek vonatkozásában is a költségkalkuláció, ahogy azt Ajánlatkérő kérte, továbbá társaságunk nyeresége is), amennyiben ez nem volt elégséges Ajánlatkérő számára, vagy más rendszerben kérte volna, esetleg további alátámasztó dokumentumokat tartott volna szükségesnek az árandokoláskéréshez képest, akkor erre rá kellett volna kérdeznie.

A Közbeszerzési Döntőbizottság D.64/12/2015. sz. határozatban is megállapította, hogy „a Kbt. 69.§ (3)-(5) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kell az ajánlatkérőnek az indokolás tartalma alapján vizsgálnia a beszerzés tárgyának a megajánlott áron való teljesíthetőségét, a vállalat gazdasági ésszerűséggel való összeegyeztethetőségét, melynek alapján kerül az ajánlatkérő abba a helyzetbe, hogy döntsön az érintett ajánlat érvényességéről vagy érvénytelenségéről. A Kbt. 69.§ (3) bekezdése rögzíti az árajánlat megalapozottságáról való meggyőződést - és ha ehhez az indokolás nem elégséges - biztosítja, egyúttal kötelezővé teszi az ajánlatkérő számára az indokolással kapcsolatos további tájékoztatáskérést, mely szükség

esetén több ízben is alkalmazható, illetve alkalmazandó mindaddig, míg az indokolás vitatott ajánlati elemeket, hiányos illetve nem egyértelmű kalkulációkat tartalmaz melyek tisztázása nélkül az ajánlatkérő nem tud megalapozott döntést hozni.”

Ezt erősítette meg a Döntőbizottság a D.472/15/2019. sz. határozatában is, melyben kimondta, hogy „az indokoláskérési eljárás akkor fejeződik be, ha az ajánlatkérő a bírálat során az érvényességről vagy érvénytelenségről megfelelő döntést tud hozni, amennyiben azonban az elfogadhatóság továbbra is kétséges, az indokoláskérési eljárás folytatódik. Az ajánlatkérőnek a bírálat során nem feladata, hogy az érintett ajánlattevő helyett a számításokat elvégezze, az ajánlatkérő a döntését feltételezésekre nem alapíthatja, az ajánlatkérő döntésének alapját az ajánlattevőtől a Kbt. 72.§ (3) bekezdésében előírt kötelezettsége alapján beérkezett adatok, információk képezik.”

Továbbá Ajánlatkérő megsértette a Kbt. 72.§ (3) bekezdésének utolsó fordulatát is, mely szerint abban az esetben kell érvénytelenné nyilvánítani az ajánlatot, hogyha igazolható, hogy a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron teljesíthető, azonban Ajánlatkérő a Tájékoztatóban ilyen indokot nem közölt, a Tájékoztatót gyakorlatilag arra alapozza, hogy Társaságunk nem adott indoklást a hivatkozott szakemberek vonatkozásában, azonban a fentiekben bemutatottak szerint ez nem áll fenn.

Felhívjuk a figyelmet, hogy mindezek alapján azok a megjelölt jogforrások, amelyek mentén Ajánlatkérő meghozta a döntését, jelen esetben nem relevánsak, így Ajánlatkérő érvénytelenségre vonatkozó indoklása alapjaiban megkérdőjeleződik. Hangsúlyozandó, hogy Ajánlatkérő egyáltalán nem támasztotta alá, hogy a benyújtott indoklásunk alapján mi az az objektív ok, ami alapján az óradijokról azt feltételezi, hogy azok aránytalanul alacsonyok.

Ajánlatkérő arra is hivatkozik, hogy „a még nem ismert alvállalkozó vonatkozásában ellátandó feladat kapcsán is ajánlattevőnek objektíven alá kell tudnia támasztani megajánlását. Elvégre a megadott óradijat objektív alapon ki kellett számolnia, hogy megfelelő megajánlást tudjon tenni.”. Társaságunk ennek a számítási módját is bemutatta az árindokolás 6. bekezdésében, egyéb dokumentum csatolását az árindokoláskérés nem írt elő.

Ajánlatkérő az indokolásban hivatkozik arra, hogy az ajánlat érvénytelen a Kbt. 73.§ (2) bekezdése szerint, amellyel kapcsolatosan előadjuk, hogy ajánlatunk nem tartalmaz aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást, ezt Ajánlatkérő sem indokolta a Tájékoztatóban, az ajánlati egységárainkat az árindokolásban kimutattuk, az árkalkulációs táblázatban külön bontva a munkavállalók vonatkozásában felmerülő és értelmezhető költségeket, és külön bontva az alvállalkozók vonatkozásában felmerülőeket.

Ajánlatkérő az indokolásban hivatkozik arra, hogy az ajánlat érvénytelen a Kbt. 73.§ (1) bekezdés e) pontja alapján, azonban azt nem tartalmazza az indoklás, hogy az ajánlatnak melyik az a része, amely egyéb módon ne felelne meg a közbeszerzési dokumentációnak és milyen módon, így ezen jogszabályhely megjelölése nem indokolt [ezt támasztja alá a D.161/15/2019. sz. határozat is].

Mindezek alapján Ajánlatkérő megsértette a Kbt. 72.§ (3) bekezdését, és a Kbt. 73.§ (2) bekezdését azzal, hogy ajánlatunkat érvénytelenné nyilvánította.”

„Tekintettel arra, hogy a Tájékoztató nem tartalmazza az érvénytelenné nyilvánítás objektív indokát, Ajánlatkérő megsértette a Kbt. 79. § (1) bekezdését.”

„Ajánlatkérő a fentiekben részletezettek szerint nem indokolta, hogy az ajánlatunk hogyan és mely pontban tartalmaz a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget az értékelési szempontként figyelembe vett ár tekintetében. A Tájékoztató nem tartalmaz objektív indokot az aránytalanul alacsony ár megállapítására, az az utalás, hogy „a szektorban jellemző fizetési sávokról saját tapasztalatokon túlmenően egyéb elérhetőségen is tájékozódott Ajánlatkérő”, nem jelent objektív indokot, ahogy az sem, hogy „Kiegészítő indokolásadásra, illetve arra való ajánlatkérői felhívásra jelen esetben nem volt lehetőség,

mert az a már beadott indokolásban szereplőkhöz kapcsolódó kiegészítő információk megadására irányul.”, figyelemmel a fentiekben részletezett indokokra.”

11. Az ajánlatkérő 2020. december 15. napján megküldte válaszát a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmére, melyben elutasította azt az alábbiakra hivatkozással:

„Kérelmező 10 fő szakembert mutatott be táblázatában, melyek közül csak 5 fő szakember esetében lett csak részletezve azok költségei. A maradék 5 fő szakember esetében újdonságként csak Kérelmező saját költségének egy része, azaz az alvállalkozó díj (és értelemszerűen a megajánlás és az előbbi költség különbségéből származó haszon) lett feltüntetve. Ezekből adódóan Ajánlatkérő az indoklást nem tudja részletes indoklasként elfogadnia a fenti nyilatkozat szerint, ugyanis 5 fő szakember esetében egyáltalán nem lettek részletezve azok költségei. Kérelmező saját költsége nem lett teljes mértékben feltüntetve, csak annak egy része (alvállalkozói díj). Ezen felül Kérelmezőnek vannak a saját működtetéséhez kapcsolódó egyéb, jellemzően közvetett költségei (pl. a „management költség”, adók, stb).

A fentiekből is következik, hogy nem az áringoklás-kérés szerinti részletezettséggel lettek bemutatva a Kérelmező, mint ajánlattevő esetében felmerülő költségek. Kérelmező saját költség-tételei vonatkozásában sem adott meg költségeket a tárgyi szakemberek vonatkozásában.

Kérelmező által benyújtott táblázat esetében irreleváns, hogy az az általánosság szintjén került-e megfogalmazásra, ugyanis 5 fő szakember esetében egyáltalán nem szerepelnek objektíve alátámasztott adatok.

Kérelmező által említett koherencia is csak akkor állna fenn, ha valamennyi (mind a 10 fő) szakember esetében azonos, vagy közel azonos részletezéssel lettek volna kifejtve az objektív alátámasztó tényezők.”

„Kérelmező 10 fő szakembert mutatott be táblázatában, melyek közül 5 fő szakember esetében nem lettek meghatározva sem közvetlen, sem közvetett bérköltségek, csupán Kérelmező saját költségének egy része (alvállalkozói díj). Ugyanúgy nem lettek feltüntetve adók, tárgyi szolgáltatásra eső közvetett költségek, és egyéb költségek. Kérelmező saját költségének feltüntetett része (alvállalkozói díj) sem lett objektíve alátámasztva, csak egy összeg lett megadva.

Így Ajánlatkérő Kérelmező kérelmének Áringoklás-kérés releváns rendelkezései részében tett észrevételeit nem tudja elfogadni.”

Ajánlatkérő válasza az érvénytelenné nyilvánításról szóló tájékoztatás indoklásával kapcsolatos kérelmezői észrevételek kapcsán:

„Ajánlatkérő ismételt felhívja a figyelmet arra, hogy kiegészítő áringoklás-kérés csak akkor alkalmazható a Kbt. 72. § (3) bekezdése alapján, amennyiben az indoklás elfogadhatósága kétséges. Azonban Kérelmező 5 fő szakember esetében egyáltalán nem nyújtott be a Kbt. 72. § (1)-(2) bekezdése szerinti indoklást, így indoklás hiányában annak kétségesé válása fel sem merülhet.

Kérelmező a tárgyi 2 fő szakembert – ahogyan azt kérelmében is megjelölte – alvállalkozóként vonná be a teljesítésbe.

Ajánlatkérő valóban kérte áringoklás-kérésében, hogy az alvállalkozói teljesítések esetében az alvállalkozói díjakat is tüntesse fel Kérelmező áringoklásában. Mint az az áringoklás-kérésből, és a vonatkozó jogszabályhelyekből kitűnik,

- egyrészt az áringoklásnak is kell rendelkeznie – adott esetben koherens – költségekkel,
- másrészt az áringoklás tartalmának is rendelkeznie kell bizonyos tartalmi elemekkel, feltétekkel,

- harmadrészt árindoklásakor ajánlattevőnek is olyan helyzetbe kell hoznia Ajánlatkérőt, hogy megfelelően tudjon megbizonyosodni a megajánlás megfelelőségéről, vagy egyéb eljárási cselekmény elvégzéséről.

a) Az árindoklásnak is kell rendelkeznie – adott esetben koherens – költségekkel. Az árindoklaskérés alapján az ajánlattevő kötelessége az Összesített nettó ajánlati átlagár (Ft/munkaóra) megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Kérelmező nem nyújtott be minden tény, adatot, kalkulációt, csupán egy, a saját költség egy részére (alvállalkozói díj) vonatkozó összeget. Ennek megfelelően Ajánlatkérőnek nem volt lehetősége megfelelően mérlegelni.

Továbbá kértük Kérelmezőt, szíveskedjen benyújtani részletes, objektív indoklásukat arra vonatkozóan, hogy az ajánlatukban megajánlott ajánlati áruk mi alapján került kialakításra. Egyetlen költségelem feltüntetése Ajánlatkérő álláspontja szerint nem felel meg a részletes indoklás fogalmának, és számszerűsítve sem derülhet ki belőle – a nyereségen kívül – bármilyen más költségelem, így nem megállapítható, hogy az ajánlati ár mi alapján került kialakításra. Nem szerepel benne semmilyen árkalkuláció erre vonatkozóan.

Valamint Ajánlatkérő kérte Kérelmezőt, hogy indoklása legyen összhangban a közbeszerzési dokumentumokban rögzített feladatokkal, továbbá térjen ki azok emberi erőforrás és tárgyi eszköz igényére, valamint az azzal összefüggő költségekre, díjakra és a tervezett nyereségre. Kérelmező indoklásában nem tért ki a feladatok emberi erőforrás és tárgyi eszköz igényére, valamint az azzal összefüggő költségekre, díjakra, és egyéb információk hiányában a nyereség megfelelő mérlegelését nem lehetett elvégezni.

Ajánlatkérő fentiek szerinti kérése egy általános kérés volt, mely alapján elkészített indoklásnak alkalmasnak kellett volna lennie arra, hogy abból Ajánlatkérő megfelelő következtetéseket tudjon levonni az aránytalanul alacsony ár vizsgálatával kapcsolatban. Ajánlatkérő ezen felül, példalódzó jelleggel segítségképpen feltüntetett bizonyos tételeket, amelyekre Kérelmezőnek külön figyelmet kellett szentelnie. Ez nem azt jelenti, hogy a példaként felsorolt alvállalkozó díj megadásával Kérelmező mentesül a fenti általános kérés alól, és azt nem kell teljesítenie. Szintén nem jelenti azt, hogy a példaként felsorolt alvállalkozó díj megadásával Kérelmező mentesül a többi példaként felsorolt tételek alól. Az a tény, hogy valamely feladat alvállalkozásba kerül, az nem mentesíti Kérelmezőt az egyes költségek részletezése alól. Kérelmező félreértette az árindoklaskérés tartalmát és annak jogszabályból is következő lényegét. Amennyiben Ajánlatkérő alvállalkozó esetén csak az alvállalkozó díj feltüntetését kérte volna, ezt egyrészt kivételként kezelte volna az általános kérés alól, másrészt explicite rögzítette volna az árindoklaskérésben. Tárgyi esetben a „különösen” – mint jelen esetben példalódzó felsorolásra utaló – kifejezés helyett a „csak”, a „kell”, illetve a „kivétel” kifejezések kerültek volna alkalmazásra, összhangban a hatályos jogszabályi terminológiával. Továbbá az árindoklaskérés célja az összes megalapozó költség feltüntetése, alátámasztása. Azonban Kérelmező saját költsége nem lett teljes mértékben feltüntetve, csak annak egy része (alvállalkozói díj). Ezen felül Kérelmezőnek vannak a saját működtetéséhez kapcsolódó egyéb, jellemzően közvetett költségei (pl. a „management költség”, adók, stb).

Kérelmező kétsége esetén az EKR adta Egyéb kommunikációs cselekményével élhetett volna, vagy az árindoklaskérés nem megfelelősége miatt határidőben előzetes vitarendezési kérelmet nyújthatott volna be.

Ennek megfelelően Ajánlatkérő elutasít minden, az árindoklaskérés (2020. december 12.) tartalmának értelmezésével, vagy nem megfelelőségével kapcsolatos kérelmezői észrevételt annak elkésztése okán (Kbt. 80. § (1) bekezdése).

Kérelmező továbbá nem nyújtott be semmilyen adatot vagy információt az alábbiak tekintetében:

- közvetlen és közvetett bérköltségek (munkabérek, járulékok, kötelező bérpótlékok, vezetői pótlék, valamint a helyettesítések, szabadságok, betegszabadságok költségei stb.);
- a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerülő közvetlen és közvetett költségek (adott esetben eszközöltségek [nem saját tulajdonú eszköz esetén bérleti díj] stb.);
- tárgyi szolgáltatásra eső közvetett költségek (iroda, adminisztráció, telefonhasználat, fénymásolás, bérszámfejtés, munkaügyi adminisztráció stb. költségei, banki költségek);
- adók (pl. helyi iparüzési adó, társasági adó);
- és minden olyan további költség tekintetében, mely nem került nevesítésre, azonban jelen közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződés teljesítése során ajánlattevő a nettó ajánlati ár megajánlásakor számolt a költséggel.

E tekintetben szintén irányadó Ajánlatkérő az árándokláskérelmés tartalmának értelmezésével kapcsolatos álláspontja.

Ajánlatkérő figyelembe vette az árándoklás 6. bekezdésében foglaltakat.

Ajánlatkérő álláspontja szerint a fenti, Kérelmező által hivatkozott szövegrész annyira az általánosság szintjén került meghatározásra, hogy azt bármely gazdasági szereplő, bármely hasonló tárgyú árándoklásban szerepeltethetné, és bármely költséget alátámasztana. Csak nem objektív módon. Az árándoklás egyetlen olyan információt sem tartalmaz, amely biztosítható volna Ajánlatkérőt az aránytalanul alacsony ár vonatkozásában a megfelelő mérlegelésre. Ezek alapján pusztán egy szubjektív ajánlatkérői vélemény kerülhetett volna megfogalmazásra, mely alapját értelemszerűen nem képezheti egy aránytalanul alacsony ár feloldásának megítélése kapcsán.

Továbbá, ha Kérelmező az ajánlott legmagasabb árakat (óradíjakat) szerepeltette az árándoklásra vonatkozó táblázatban, akkor már kiválasztott egy, vagy több alvállalkozói konstrukciót, így Kérelmezőnek a kiválasztáskor tisztában kellett lennie valamennyi kapcsolódó alvállalkozójának - 6. bekezdés szerinti - szabad kapacitásával, legkedvezőbb árképzési struktúrájukkal, melyeket nyugodtan szerepeltethetett volna árándoklásra vonatkozó táblázatában. Különösen, ha szakember típushoz és kompetencia szinthez (tapasztalathoz) tartozó korábbi megrendeléseket is figyelembe vette volna.

Kérelmező 6. bekezdés szerinti indoklása, és tárgyi kérelme is kalkulációra való utalást tartalmaz. Tehát Kérelmező bizonyos költségekkel számolt megajánlása, saját költségének egy része (alvállalkozói díj) kapcsán, azonban kalkulációjának többi költségelemét nem tüntette fel az indoklásban. Kiváltképp különös ez, amennyiben Kérelmező egyrészt jelenleg is együttműködik egy alvállalkozói körrel, másrészt tisztában van azok kapacitásával és legkedvezőbb árképzési struktúrájával. Ezen elemek költségszintű szerepeltetése is hiányzik az indoklásból, bár az indoklás 6. bekezdéséből kikövetkeztethető, hogy erre Kérelmezőnek lehetősége volt.

b) Az árándoklás tartalmának is rendelkeznie kell bizonyos tartalmi elemekkel, feltétekkel. A Kbt. 72. § (2) bekezdéséből következik, hogy az indoklásnak objektívnek kell lennie. Az árándokláskérelmésben is többször ki lett hangsúlyozva, hogy részletes és objektív indoklást kell benyújtani. A közbeszerzési értelemben vett árándoklás fogalmi eleme az objektíve alátámasztottság, ennek hiányában Ajánlatkérő nem tudja a benyújtott dokumentumot közbeszerzési értelemben vett árándoklásként elfogadni, mivel az csak egy szubjektív véleményként értelmezhető. Mint szubjektív vélemény, az az érvénytelenségen kívül más joghatás kiváltására nem alkalmas, tekintettel arra, hogy a hatályos közbeszerzési törvény és a vonatkozó jogszabályok ilyen fogalmat nem tartalmaznak.

Egy alvállalkozói díj (saját költség egy része) megjelölése és egy hozzá kapcsolódó teljesen általánosságban megfogalmazott alátámasztásként nem értelmezhető szövegrész (indoklás 6.

bekezdése) nem tartalmaz egyetlen objektív alátámasztást sem a megajánlás és annak részei vonatkozásában.

c) Árindoklaskor ajánlattevőnek is olyan helyzetbe kell hoznia Ajánlatkérőt, hogy megfelelően tudjon megbizonyosodni a megajánlás megfelelőségéről, vagy egyéb eljárási cselekmény elvégzéséről. A Kbt. 72. § (3) bekezdése alapján, ha az indoklás elfogadhatósága kétséges Ajánlatkérő további kiegészítő indokolást kérhet. A kiegészítő indoklaskérés implicite eleme a kérdés. Ugyanis egy árindoklaskérést követően csak kiegészítő indoklaskérés küldhető ki (mivel árindoklaskérést nem lehet kétszer kiküldeni), így kiegészítő indoklaskérésében ajánlatkérő már nem rögzítheti ugyanazt az általános (esetlegesen speciális kérést), amit az azt megelőző árindoklaskérésében rögzített. Így Ajánlatkérő köteles egy, az árindoklásban szereplő konkrét tényre, adatra, információra, költségre rákérdezni. Mivel a tárgyi szakemberek vonatkozásában nincs objektíve meghatározott tény, adat, információ, költség, így Ajánlatkérőnek nem volt lehetősége mire rákérdezni, kénytelen lett volna újra részben, vagy egészben ugyanazt az árindoklaskérést kiírni.

Továbbá Kérelmező nem várhatja el Ajánlatkérőtől, hogy az alátámasztó költségek tekintetében egyesével küldjön ki további kiegészítő tájékoztatásokat, addig míg a legutolsó esetben elérünk egy objektív indokhoz. Ez az eredményes eljárás lefolytatását is veszélyeztette volna, melyhez kiemelt érdek fűződik.

A D.128/13/2017. sz. határozat alapján amennyiben jogszerű indoklaskérés érkezik, az ajánlattevők köteletségévé, és felelőségévé válik, hogy az árindoklást olyan mélységben és olyan tartalommal készítsék el, melyből az ajánlatkérő meg tudja állapítani, hogy az ajánlat elfogadható-e. E körben hivatkozik a Döntőbizottság arra is, hogy az ajánlatkérő nem veheti át az ajánlattevők szerepét, hisz az indoklás megfelelő elkészítésének feladata az ajánlattevők felelősége. Az indoklási kötelezettség elmulasztása, vagy nem kielégítő volta miatti jogkövetkezmény az érvénytelenség. Az ajánlatkérőnek az a kötelezettsége, hogy meggyőződjön arról, az adott ajánlati áron a szerződés teljesíthető, maga után vonja azt a következményt is, hogy az ajánlattevőnek olyan részletes indokolást kell előterjesztenie, amely az adott, kirívóan alacsonynak tekintett ellenszolgáltatást megfelelően indokolja, alátámasztja, az azzal szemben támadt kétségeket eloszlatja, a teljesíthetőségeket igazolja.

Hangsúlyozza továbbá azt is a Döntőbizottság, hogy az indoklásban annak objektivitását igazolandó, az indoklás megalapozottságának alátámasztásaként benyújtható bizonyítékok köre igen széles lehet, bizonyítékként alkalmas és elfogadható lehet különösen részletes költség- illetve díjkalkuláció, pénzügyi kimutatás, bármely olyan konkrét adatokat tartalmazó szerződés, igazolás a beszerzési árakról, az érintett ajánlattevő számára kiállított nyilatkozat, amely alátámasztja az ellenszolgáltatás megalapozottságát. Tekintettel arra, hogy az ajánlattevő célja a közbeszerzési eljárás megnyerése, ezért ilyen esetben elsősorban neki érdeke, hogy az ajánlatkérő részére olyan indokolást adjon a valós helyzetről, amely alapján az ajánlatkérő megnyugtató módon tud dönteni az indoklás elfogadásáról. Ha az indoklás nem tartalmaz kellő információt, racionális közgazdasági indokokat, nem ad meg minden adatot, tényt az ajánlatkérő döntéséhez, nem indokolja meg kellőképpen az ajánlata teljesíthetőségét, úgy magát fosztja meg annak lehetőségétől, hogy az ajánlatkérő az indoklást elfogadva ajánlatát érvényessé nyilvánítsa. Tehát az ajánlattevőnek olyan objektív alapú indokolást kell adnia, amely független, tárgyilagos választ tartalmaz, egyértelműen alátámasztja a tényleges helyzetet és nem hagy kétséget az ajánlatkérőben afelől, hogy a szerződés ténylegesen teljesíthető lesz.

A Kbt. 72. § (3) bekezdése értelmében valóban az ajánlattevői oldalon áll fenn az a kötelezettség, hogy bemutassa az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tényt, adatot, számítást, alátámasztó dokumentumot. Azonban Ajánlatkérő nem korlátozta

Kérelmező azon jogosultságát, hogy más dokumentumot is benyújtson a Kbt. 72. § (1)-(2) bekezdései alapján. Így Kérelmezőnek – amennyiben szükségesnek ítélte – minden lehetősége rendelkezésre állt az aránytalanul alacsony megajánlásának megfelelő adatokkal és dokumentumokkal történő alátámasztására.

A Kbt. 72. §-a szerinti árindoklaskérés kapcsán a jogalkotó célja, hogy ajánlattevők felelősségteljes megajánlásokat tegyenek, mely alapján a megfelelő teljesítés várható el, és ezt igazolják is árindoklásuk során. A jogalkotói cél feltehetően nem az volt, hogy az indoklás minimális tartalommal az indoklás és a vélemény határán kerüljön megállapításra, és ezzel Ajánlatkérőt késélen táncoló döntésekre sarkallja, hanem az, hogy a közpénzek területén, mint kiemelten szabályozott területen ajánlattevő a lehető legfelelősségteljesebben járjon el, mint gazdasági szereplő egy közérdeket érintő területen.

Ezért köteles ajánlattevő a lehető legnagyobb részletezettséggel alátámasztani megajánlását, és ezáltal Ajánlatkérő döntését is biztos alapokra helyezni.

Észrevételek a Fővárosi Törvényszék Kf.650.120/2014/8. számú ítélete kapcsán:

„A Fővárosi Törvényszék Kf.650.120/2014/8. számú ítéletében rámutatott, amennyiben Ajánlatkérő indoklaskérése egyértelmű a tekintetben, hogy mely ajánlati elemek vonatkozásában és milyen információk megadását várja el, és Ajánlattevő nem adja meg a kért információkat, Ajánlatkérőnek nem kell további tájékoztatáskérés keretében bekérni az ár megalapozottságának megítéléséhez szükséges adatokat. A további tájékoztatáskérésre csak az Ajánlattevő által megadott indoklás tekintetében kerülhet sor.

A hiánypótlás jogintézménye ezen kérdéskörben pedig nem alkalmazható, mert az az ajánlati felhívásban, az egyéb közbeszerzési dokumentumokban, jogszabályokban előírt, az ajánlatból hiányzó dokumentumok benyújtásának pótlására, vagy azok tartalmi hiányának pótlására vonatkozik. A Kbt. 71. § (3) bekezdése szerint a hiányok pótlása csak arra irányulhat, hogy az ajánlat vagy részvételi jelentkezés megfeleljen a közbeszerzési dokumentumok vagy a jogszabályok előírásainak, vagyis az ajánlatban lévő hiány pótlására irányulhat, azonban az aránytalanul alacsony ár tekintetében benyújtott indoklásban nem szereplő adatokra nem terjed ki.”

Ajánlatkérő a fentiek alapján a továbbiakban is fenntartja álláspontját, és elutasítja Kérelmező észrevételeit az alábbi indokok alapján.

a) A D.395/14/2013. sz. határozatban valóban szerepel kiegészítő árindoklaskérés, azonban a fenti ítélet szerinti rendelkezés fényében irreleváns, hogy hány árindoklaskérés, és kiegészítő árindoklaskérés került kiküldésre, ugyanis a fenti rendelkezés árindoklaskérések tartalmára és nem azok mennyiségére vonatkozott. Ennek megfelelően – a fenti rendelkezés tárgya tekintetében – a két jogeset összehasonlítható, attól függetlenül, hogy Ajánlatkérő küldött-e ki kiegészítő tájékoztatáskérést vagy sem.

b) Egyebekben a fenti előírás a D.64/12/2020. sz. határozatból került kivételre szó szerint, mely jogesetben szintén nem szerepelt kiegészítő tájékoztatáskérés, így az az eset is teljes mértékben összevethető a jelenlegivel.

Észrevételek a 2014/24/EU irányelv 69. cikk (3) bekezdése kapcsán:

„Az ajánlatkérő szervnek az ajánlattevővel folytatott konzultáció útján ellenőriznie kell a megadott információkat. Az ajánlatkérő szerv csak abban az esetben utasíthatja el az ajánlatot, ha a közölt bizonyítékok nem indokolják kielégítően az ajánlatban feltüntetett ár vagy költségek alacsony szintjét, figyelembe véve a (2) bekezdésben említett elemeket.

Az ajánlatkérő szervnek el kell utasítania az ajánlatot, ha megállapította, hogy az ajánlat azért tartalmaz kirívóan alacsony összeget, mert nem tesz eleget a 18. cikk (2) bekezdésében említett alkalmazandó kötelezettségeknek.”

A 2014/24/EU irányelv 69. cikk (1) bekezdése szerint valóban Ajánlatkérőnek ajánlattevővel folytatott konzultáció útján ellenőriznie kell a megadott információkat. Azonban ez a konzultáció egyrészt nem korlátok nélküli, nem végtelen, másrészt kétoldalú, nem csak Ajánlatkérő kötelezettsége, tehát ajánlattevőnek is felelősen kell hozzájárulnia a konzultáció megfelelő lefolytatásához.

Azon felül, hogy a 2014/24/EU irányelv 69. cikk (2) bekezdése szerinti tételek (szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságossága, a szolgáltatásnyújtáshoz rendelkezésre álló kivételesen előnyös feltételek) egyáltalán nem lettek feltüntetve Kérelmező indoklásában, 18. cikk (2) bekezdésének sem felelne meg egy további kiegészítő tájékoztatás. A kétszeres áringokoltatás sértené a gazdasági szereplők egyenlő és megkülönböztetésmentes bánásmódban történő részesítését, és Kérelmező méltánytalan előnyhöz juthatna jelenlegi esetben, illetve a másik oldalról méltánytalan hátrány keletkezne.

A további korlátokat a Kbt. határozza meg az eddig ismertetettek szerint.

Észrevételek a Kbt. 2. § (3)-(4) bekezdése kapcsán:

Mivel Kérelmező a jogsértőnek tartott elemek között a fenti jogszabályhelyet nem jelölte meg, így Ajánlatkérő nem fejt ki álláspontját a tárgyi jogszabályhelyek kapcsán. Azonban megjegyzi, hogy ajánlattevő eljárási cselekményekkel történő előnyben részesítése pusztán azért, mert az értékelési sorrendben az első helyen szerepel, a Kbt. 2. § (2) bekezdése szerinti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvei sérelmét jelentené.

Észrevételek a D.64/12/2020. sz. határozat kapcsán:

a) A D.64/12/2020. sz. határozatban valóban részek szerepelnek az eljárás vonatkozásában, azonban a fenti határozat fényében irreleváns, hogy hány részre lett bontva az eljárás, ugyanis a fenti határozat és annak vonatkozó részei is az áringokoltáskérések tartalmára és nem az eljárás egységére vagy részekre bontására vonatkozott. Ennek megfelelően – a fenti rendelkezés határozat vonatkozó része tekintetében – a két jogeset összehasonlítható, attól függetlenül, hogy Ajánlatkérő a tárgyi eljárás részekre bontotta-e vagy sem.

b) A D.128/13/2017. sz. határozat alapján amennyiben jogszerű indokoláskérés érkezik, az ajánlattevők köteletségévé, és felelőségévé válik, hogy az áringokoltást olyan mélységben és olyan tartalommal készítsék el, melyből az ajánlatkérő meg tudja állapítani, hogy az ajánlat elfogadható-e. E körben hivatkozik a Döntőbizottság arra is, hogy az ajánlatkérő nem veheti át az ajánlattevők szerepét, hisz az indokolás megfelelő elkészítésének feladata az ajánlattevők felelősége. Az indokolási kötelezettség elmulasztása, vagy nem kielégítő volta miatti jogkövetkezmény az érvénytelenség. Az ajánlatkérőnek az a kötelezettsége, hogy meggyőződjön arról, az adott ajánlati áron a szerződés teljesíthető, maga után vonja azt a következményt is, hogy az ajánlattevőnek olyan részletes indokolást kell előterjesztenie, amely az adott, kirívóan alacsonynak tekintett ellenszolgáltatást megfelelően indokolja, alátámasztja, az azzal szemben támadt kétségeket eloszlatja, a teljesíthetőségeket igazolja.

Hangsúlyozza továbbá azt is a Döntőbizottság, hogy az indokolásban annak objektivitását igazolandó, az indokolás megalapozottságának alátámasztásaként benyújtható bizonyítékok köre igen széles lehet, bizonyítékként alkalmas és elfogadható lehet különösen részletes költség- illetve díjkalkuláció, pénzügyi kimutatás, bármely olyan konkrét adatokat tartalmazó szerződés, igazolás a beszerzési árakról, az érintett ajánlattevő számára kiállított nyilatkozat, amely alátámasztja az ellenszolgáltatás megalapozottságát. Tekintettel arra, hogy az ajánlattevő célja a közbeszerzési eljárás megnyerése, ezért ilyen esetben elsősorban neki érdeke, hogy az ajánlatkérő részére olyan indokolást adjon a valós helyzetről, amely alapján az ajánlatkérő megnyugtató módon tud dönteni az indokolás elfogadásáról. Ha az indokolás nem tartalmaz kellő információt, racionális közgazdasági indokokat, nem ad meg minden

adatot, tényt az ajánlatkérő döntéséhez, nem indokolja meg kellőképpen az ajánlata teljesíthetőségét, úgy magát fosztja meg annak lehetőségétől, hogy az ajánlatkérő az indokolást elfogadva ajánlatát érvényessé nyilvánítsa. Tehát az ajánlattevőnek olyan objektív alapú indokolást kell adnia, amely független, tárgyilagos választ tartalmaz, egyértelműen alátámasztja a tényleges helyzetet és nem hagy kétséget az ajánlatkérőben afelől, hogy a szerződés ténylegesen teljesíthető lesz.

A Kbt. 72. § (3) bekezdése szerint az indokolás alapján az ajánlatkérő két dolgot tehet. Egyrészt amennyiben a közölt információk elégtelenek, s azokból nem állapítható meg az, hogy az adott áron vagy költséggel a szerződés teljesíthető úgy az ajánlatot érvénytelenné köteles nyilvánítani.

Abban az esetben, ha az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez újabb adatok szükségesek akkor kiegészítő indokolást kérhet.

Értelemszerűen annak eldöntéséhez, hogy az ajánlatkérőnek ezen kötelessége fennáll-e, minden esetben az adott ügy egyedi körülményeit kell vizsgálni. Abban az esetben, ha az ajánlatkérői indokoláskérés jogszerű volt, s az indokolás az ajánlatkérői kérsben foglaltakra nem adott kielégítő választ, abban az esetben dönthet az ajánlatkérő az érvénytelenségről. Abban az esetben viszont, ha az indokolásban közölt adatokból újabb információra van szüksége az ajánlatkérőnek abban az esetben kérhet kiegészítő indokolást.

c) A Legfelsőbb Bíróság a Kfv.VI.37.118/2009/6. számú ítéletében rámutatott, hogy „az indokolásnak mindig objektív tényeken kell alapulnia, ha szükséges, igazolt számításokat kell tartalmaznia, bizonyítékokat kell megjelölnie, akár a beszerzési árak igazolásával. Azt is rögzíti az ítélet indokolása, hogy „az adott ajánlati elemekkel kapcsolatban felmerült kétségeket kell az adott indokolásban az ajánlattevőnek eloszlatnia, amelyhez, ha szükséges, olyan bizonyítékokkal kell szolgálnia, amely az állításait alátámasztja. Ez nem jelenti az ajánlathoz képest a kiírás feltételrendszerét meghaladó dokumentáció csatolásának kötelezettségét, csupán a vállalat adott áron történő teljesíthetőségének objektív igazolását.”

Észrevételek a D.64/12/2015. és D.472/15/2019. sz. határozat kapcsán:

Az eddigiekben foglaltak alapján – különösen a D.64/12/2020., D.128/13/2017. sz. határozatok illetve Kf.650.120/2014/8. és Kfv.VI.37.118/2009/6. sz. ítéletek alapján - Ajánlatkérő álláspontja szerint a D.64/12/2015. és D.472/15/2019 sz. határozatok jelen esetben nem alkalmazandóak, nem hasonlíthatóak össze jelen jogesettel.

Észrevételek Ajánlatkérő objektív okai kapcsán az aránytalanul alacsony ár vonatkozásában:

Ajánlatkérő az érvénytelenséget elsősorban az indoklás hiányára alapozta, így az érvénytelenség tekintetében irreleváns az objektív okok felsorolása az érvénytelenségről szóló tájékoztatóban.

Egyebekben Ajánlatkérő megjegyzi, hogy a benyújtott ajánlatok (4 db) átlagára 15 602 Ft/munkaóra, melyhez képest 23,5 %-kal alacsonyabb Kérelmező megajánlása.

Továbbá Ajánlatkérő megjegyzi, hogy a rendszerszervező (konzulens), tesztelési szakértő, szoftver dokumentációs szakértő, szoftverfejlesztő (BW bevezetési terület), szoftverfejlesztő (HANA és BO rendszerek üzemeltetése terület) szakemberek óradíjai is – nem hiába lettek megjelölve az árindokláskérésben – 20 % feletti eltérést mutattak a benyújtott ajánlatok (4 db) adott szakemberhez kapcsolódó átlagárai tekintetében. A rendszerszervező (konzulens) esetén 29 %, tesztelési szakértő esetén 38,5 %, szoftver dokumentációs szakértő esetén 38,5 %, szoftverfejlesztő (BW bevezetési terület) esetén 21,1 %, szoftverfejlesztő (HANA és BO rendszerek üzemeltetése terület) esetén 26,2 % az eltérés.

Ajánlatkérő a hatályos joggyakorlat alapján a 20 % feletti eltérést vette figyelembe. Ezek alapján a megajánlás és a vonatkozó óradíjak aránytalanul alacsonyak.

Megjegyeznénk továbbá, hogy összességében/százalékosan Ajánlatkérő nem jelezte az érvénytelenítésben, de azok alapját (az átlagárakat) feltüntette.

Észrevételek a Kbt. 73. § (2) bekezdése kapcsán:

A 72. § (1) bekezdése alapján az Ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a megajánlás nem abban a pillanatban lesz aránytalanul alacsony, amikor ajánlattevőnek az utolsó lehetősége is lejár, hogy ennek ellenkezőjét bizonyítsa. Ettől a pillanattól kezdve ezek alapján csupán érvénytelenné lehet nyilvánítani. Ajánlatkérőnek az indoklaskérést megelőzően kell arra a következtetésre jutnia, hogy a megajánlás aránytalanul alacsony, és csak ezt követően küldhet ki árindoklaskérést. Ebben az esetben tehát főszabályként a megajánlás aránytalanul alacsony, és a bizonyítási teher ennek ellenkezőjéről az ajánlattevőn nyugszik. És csak akkor oldható fel, amennyiben ajánlattevő határidőben megfelelő indoklást nyújt be, és ezzel meggyőzi Ajánlatkérőt a megajánlás teljesíthető voltáról.

A fentieknek megfelelően jelölte meg Ajánlatkérő a Kbt. 73. § (2) bekezdését érvénytelenségi okként és továbbra is fenntartja.

Észrevételek a Kbt. 73. § (1) bekezdése kapcsán:

A 73. § (1) bekezdése alapján az ajánlat érvénytelen, ha egyéb módon nem felel meg az ajánlati, ajánlattételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek. Ajánlatkérő bár a tárgyi mondatban nem szerepeltette a konkrét indoklást, azonban jelezte, hogy a fentiekben az megtalálható, így az érvénytelenítés szövegéből egyértelműen kikövetkeztethető.

A szakemberek közül a szoftverfejlesztő (BW bevezetési terület), és a szoftverfejlesztő (HANA és BO rendszerek üzemeltetése terület) szakemberek megajánlott óradíjai nem lettek alátámasztva, így a benyújtott dokumentum indoklasként nem elfogadható. Kérelmező kötve volt az árindoklaskéréshez, melyet nem teljesített, így a Kbt. 72. § az eddigiekben részletezett sérelme miatt a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen.

A fentieknek megfelelően jelölte meg Ajánlatkérő a Kbt. 73. § (1) bekezdését érvénytelenségi okként és továbbra is fenntartja.

Összegezve, az érvénytelenné nyilvánításról szóló tájékoztatás indoklásával kapcsolatos kérelmezői észrevételek kapcsán adott ajánlatkérői válasz alapján Ajánlatkérő elutasítja az ehhez kapcsolódó kérelmi elemet. Ajánlatkérő továbbra is fenntartja, hogy az ajánlat a Kbt. 73. § (2) bekezdése, és a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen. Ajánlatkérő továbbra is fenntartja, hogy a kettős árindokoltatás elkerülése végett jogszerűen mellőzte a Kbt. 72. § (3) bekezdését. Továbbá Ajánlatkérő elutasít minden, az árindoklaskérés (2020. december 12.) tartalmának értelmezésével, vagy nem megfelelőségével kapcsolatos kérelmezői észrevételt annak elkésztése okán (Kbt. 80. § (1) bekezdése). Ajánlatkérő megjegyzi, hogy a Kbt. 69. § (1)-(2) és 79. § (1) bekezdéseinek sérelme kapcsán Kérelmező nem jelölte meg a vonatkozó dokumentumot, vagy eljárási cselekményt, annak jogsértőnek tartott elemét, arra vonatkozóan kérelmezői javaslat, észrevétel, álláspontot alátámasztó adat, tény, továbbá egyéb hivatkozás nem érkezett, így ajánlatkérő a Kbt. 80. § (2) bekezdése alapján elutasítja az erre vonatkozó kérelmet.”

A jogorvoslati kérelem

12. A kérelmező 2020. december 29. napján nyújtott be jogorvoslati kérelmet, melyben az ajánlatának érvénytelenné nyilvánítását sérelmezte.

Rögzítette, hogy a jogsértésről való tudomásszerzés időpontja a Kbt. 148. § (7) bekezdés da) pontja alapján 2020. december 15. napja, tekintettel arra, hogy a kérelemmel érintett jogsértéssel összefüggésben 2020. december 11. napján előzetes vitarendezési kérelmet nyújtott be a kérelmező és az ajánlatkérő a jogsértéssel kapcsolatban álláspontját határidőben, 2020. december 15. napján megküldte, a vitarendezési kérelmet elutasította és egyéb intézkedést nem tett.

13. Kérte jogorvoslati kérelmében a kérelmező jogsértés megállapítását a Kbt. 72. § (3) bekezdése, 73. § (1) bekezdés e) pontja, 73. § (2) bekezdése és 79. § (1) bekezdése tekintetében és a kérelmezői ajánlat érvénytelenségéről szóló ajánlatkérői döntés megsemmisítését.

14. A kérelmező az ajánlatának érvénytelenné nyilvánítását az ajánlatkérő 2020. december 21. napján módosított indokaira tekintettel sérelmezte, mely körben a vitarendezési kérelemben előadott észrevételeit változatlanul fenntartotta. Kiemelte, hogy továbbra is az az álláspontja, hogy az ajánlatkérő félreértelmezte az árándokolása szöveges része és az azt alátámasztó ártáblázat közötti összefüggést, és az értelmezési problémák ellenére jogszerűtlenül – a Kbt. 72. § (3) bekezdésébe ütköző módon - nem kért további kiegészítő indokolást a kérelmezőtől.

15. A kérelmező utalt arra, hogy a vitarendezési kérelemben részletesen bemutatta, hogy az ajánlatkérő által hivatkozott döntőbizottsági határozatok nem alkalmazhatóak jelen közbeszerzési eljárásban, ahol egyetlen további kiegészítő tájékoztatás kérés sem érkezett. Továbbá hangsúlyozta, hogy áttekintve az árándokolás jogintézménye tekintetében az elmúlt években kelt döntőbizottsági gyakorlatot, ill. a kapcsolódó határozatokat, elmondható, hogy egy-két eset kivételével nem található olyan jogeset, amelyben az ajánlatkérő legalább egyszer ne kérdezett volna vissza az ajánlattevő indokolására, amennyiben a benyújtott indokolás nem volt számára értelmezhető vagy egyértelmű.

16. A kérelmező az ajánlatkérő előzetes vitarendezést elutasító válaszával kapcsolatban előadta, hogy az az ajánlatkérői álláspont, miszerint a kérelmező 5 fő szakember esetében egyáltalán nem nyújtott be a Kbt. 72. § (1)-(2) bekezdése szerinti indoklást, így indoklás hiányában annak kétségesse válása nem merülhet fel, mind a jogszabályhely, mind az eljárási cselekmények félreértelmezésén alapul, hiszen a kérelmező nyújtott be indoklást az ajánlatkérő felé a hivatkozott szakemberek vonatkozásában. Az, hogy az indoklás az ajánlatkérő álláspontja szerint nem elég részletes vagy objektív, nem jelenti azt, hogy indoklásról nem beszélhetünk. Az objektív tény, hogy a kérelmező benyújtott indoklást a kért szakemberek vonatkozásában, így az ajánlatkérőnek vizsgálnia kellett volna a Kbt. 72. § (3) bekezdése szerinti további kiegészítő indoklás kérés lehetőségét, amennyiben számára az indoklás nem kielégítő. Ennek okán nem értelmezhető az ajánlatkérő azon megállapítása sem, mely szerint az árándoklás fogalmi eleme az objektíve alátámasztottság, ennek hiányában az ajánlatkérő nem tudja a benyújtott dokumentumot közbeszerzési értelemben vett árándoklásként elfogadni, mivel az csak egy szubjektív véleményként értelmezhető. Így nem értelmezhető és önmagában jogszerűtlen az ajánlatkérő azon válasza is, mely szerint az ajánlatkérő az érvénytelenséget elsősorban az indoklás hiányára alapozta, így az

érvénytelenség tekintetében irreleváns az objektív okok felsorolása az érvénytelenségről szóló tájékoztatóban.

17. A kérelmező az ajánlatkérő válasza kapcsán, miszerint a „Kérelmező által említett koherencia is csak akkor állna fenn, ha valamennyi (mind a 10 fő) szakember esetében azonos, vagy közel azonos részletezéssel lettek volna kifejtve az objektív alátámasztó tényezők.” hangsúlyozta, hogy tekintettel arra, hogy a teljesítés során bevonásra kerülő szakemberek munkavállalóként vagy alvállalkozóként is bevonhatók a szolgáltatások teljesítésébe és a két típushoz kapcsolódó költségnemek és mértékek eltérőek, így nem lehetséges azonos módszerrel bemutatni a felmerülő költségeket, hiszen nyilvánvalóan más költségei merülnek fel a gazdasági szereplőnek egy munkaviszony és más egy vállalkozási jogviszony tekintetében. A költségeket bemutató táblázatban és a szöveges leírásban ennek alapján csak a releváns költségnemek lettek bemutatva és számszerűsítve, azok a költségek, amelyek az adott esetben nem értelmezhetőek, azokkal a kérelmező nem számolt az alvállalkozók, illetve munkavállalók vonatkozásában. Megjegyezte továbbá a kérelmező, hogy a teljesítési egység jelen keretmegállapodás teljesítése során nem az adott szolgáltatáshoz kapcsolódó óradíj, hanem az egyes egyedi szerződések, illetve az előzetesen definiált 5 db feladat teljes értéke, amelyek csak több kompetenciatípus egyidejű biztosításával teljesíthetőek, amely egyértelműen levezethető a közbeszerzési műszaki leírásból, a szerződéstervezetből és a kiegészítő tájékoztatásokról.

18. Az ajánlatkérő szerint a kérelmező 10 fő szakembert mutatott be táblázatában, melyek közül csak 5 fő szakember esetében lett részletezve azok költségei, a maradék 5 fő szakember esetében csak a kérelmező saját költségének egy része, az alvállalkozó díj és haszon lett feltüntetve. A kérelmező saját költsége nem lett teljes mértékben feltüntetve, csak annak egy része, az alvállalkozói díj. Ezen felül a kérelmezőnek vannak a saját működtetéséhez kapcsolódó egyéb, jellemzően közvetett költségei (pl. a „management költség”, adók, stb), 5 fő szakember esetében nem lettek meghatározva sem közvetlen, sem közvetett bérköltségek, adók, tárgyi szolgáltatásra eső közvetett költségek, és egyéb költségek. Kérelmező saját költségének feltüntetett része (alvállalkozói díj) sem lett objektíve alátámasztva.

A kérelmező szerint a fenti indokok nem veszik figyelembe a közbeszerzési eljárás tárgyát, műszaki leírását, szerződéstervezetet és az abból fakadó specialitásokat, mert ezek figyelembe vétele mellett látható, hogy azon szakemberek vonatkozásában, amelyet alvállalkozóként kíván a kérelmező bevonni, külön management/adminisztrációs költség nem merül fel, amennyiben azzal számolt volna a kérelmező, úgy ugyanazzal a költséggel kétszer számolt volna, hiszen az adminisztrációs feladat a rendszerszervezőnél merül fel, annak költségével ott kellett számolni, emiatt az árándoklásban megadott alvállalkozói költségen felül további költség nem merül fel az ajánlatkérő által vitatott, alvállalkozóként bevonni kívánt szakemberek vonatkozásában. Az alvállalkozók vonatkozásában külön adófizetési kötelezettsége sem fog felmerülni a kérelmezőnek, így emiatt nem is számolhatott vele. A kérelmező hivatkozott még arra, hogy társasága 2021. januárjától a törvény adta lehetőségeket kihasználva átlép a KIVA (Kisvállalati Adó) adózási rendbe, amelyre vonatkozó bejelentési kötelezettségét már megtette. A KIVA adózás szerint adózó vállalatok esetében a HIPA (Helyi Iparüzési Adó) kiszámításának alapja a „személyi jellegű kifizetés”, ami semmilyen összefüggésben nincs az alvállalkozói díjakon realizált profittal. Illetve a KIVA adóalánya mentesül a Társasági Adó (TAO) bevallása és megfizetés alól. Ilyenformán a kérelmező esetében az alvállalkozói költségeket és az azon realizált profitot semmilyen közvetlenül ezen költségekre vonatkozó adó nem terheli, így teljes egészében kijelenthető, hogy a beadott árándoklás teljeskörű.

A kérelmező előadta, hogy mindezek alapján ahogy a vitarendezési kérelmében is hangsúlyozta, a megadott táblázatban nem volt szükséges feltüntetnie más költséget, mint magát az alvállalkozói díjat, hiszen - figyelembe véve a szolgáltatás jellegét - nem jelentkezik más költsége (akár menedzsment, adminisztráció vagy adó jellegű), mint az eseti megrendelések teljesítését követően felé beszámrlázásra kerülő alvállalkozói díj, azonban az ajánlatkérő ennek ellenére nem fogadta el az indoklást és további kiegészítő indoklást sem kért.

19. A kérelmező előadta, hogy az ajánlatkérő azon kérése, hogy a kérelmező „indoklása legyen összhangban a közbeszerzési dokumentumokban rögzített feladatokkal, továbbá térjen ki azok emberi erőforrás és tárgyi eszköz igényére, valamint az azzal összefüggő költségekre, díjakra és a tervezett nyereségre.” csak egy általános elvárás, különös tekintettel a keretmegállapodás jellegre, valamint arra, hogy a felek szoros együttműködése szükséges a feladatok tervezéséhez, elvégzéséhez, így konkrét emberi erőforrás igény (pl. szakember létszám vagy munkaóra mennyiség)/tárgyi eszköz igény előre nem tervezhető, vélhetően ezért kérte az ajánlatkérő az árajánlatot munkaórában megadni és nem egyösszegű ajánlati árat kívánt értékelni.

A kérelmező álláspontja szerint az alvállalkozók vonatkozásában részletesebb és objektívebb indoklás nem adható, tekintettel arra, hogy a megajánlást óradíjban (munkaórában) kellett megadni, így az előzetes árajánlatok beszerzésénél a kérelmező is a lehetséges alvállalkozói kör óradíjára kérdezett rá, és ezek közül a legmagasabbat vette alapul az árazásnál, amelynek okán a kimutatott nyeresége csökkenni nem tud, hanem csak növekedhet. Emellett sem a Kbt., sem más jogforrás nem írja elő, hogy szükséges lett volna az ajánlattevői nyilatkozaton kívül más alátámasztó dokumentum – akár indikatív ajánlat - csatolása az alvállalkozói munkadíj alátámasztására, amennyiben ezt az ajánlatkérő szükségesnek ítélte volna meg, úgy arra fel kellett volna hívnia a kérelmezőt kiegészítő indoklás-kérés keretében (a kérelmező megjegyezte, hogy az alvállalkozói ajánlatkéréskor az érintett cégek, egyéni vállalkozók szintén csak egy óradíjat közöltek velünk, így ennél több információval a kérelmező sem rendelkezett az óradíjak kalkulálásánál). Figyelemmel arra, hogy nem került pontosan rögzítésre az egyes eseti megrendelések várható időpontja, a kérelmezőnek sem volt lehetősége konkrét alvállalkozó kapacitásának feltételes lekötésére.

A kérelmező szerint az ajánlatkérőnek az alvállalkozók vonatkozásában az Összes költség Ft/óra sorban feltüntetett költség vonatkozásában merült fel kérdése, hogy az miként értelmezhető, - a kérelmező számára egyébként az indoklás elkészítésekor egyértelmű volt, hogy az az alvállalkozói óradíjakkal egyenlő, ezért sem fűzött hozzá külön kifejezett magyarázatot, amelyet a vitarendezésben is leírt – így az ajánlatkérőnek nem kellett volna ugyanarra rákérdeznie, mint ami az indoklás-kérésében szerepelt, hanem konkrétan a kérelmező árintokolásában szereplő adatra kellett volna rákérdeznie, amennyiben kétsége merült fel.

20. A kérelmező hivatkozott arra, hogy az árintokoláskérés tartalmát nem kívánta megkérdőjelezni, hanem az alábbiakra kívánta felhívni a figyelmet:

- az árintokoláskérésben feltüntetett részletezettséggel nyújtotta be az indoklást a kérelmező, ajánlatkérő egyéb alátámasztó dokumentum csatolását nem várt el
- a kérelmező tapasztalata szerint az ajánlatkérői indoklás-kérések jellemzően a jelen eljárásban is kiküldött indoklás-kéréshez hasonlóak, és ha arra az ajánlattevő nem az ajánlatkérő által feltételezett rendszerben kap indoklást elsőre és az ajánlatkérő ilyen esetekben további kérdés nélkül érvényteleníthetné az ajánlatot, akkor okafogyottá válna a Kbt. 72. § (3) bekezdése szerinti további indoklás-kérés lehetősége. Amennyiben ez lett

volna a jogalkotó szándéka, maga tett volna egy konkrét felsorolást a közbeszerzési törvénybe.

21. A kérelmező megjegyezte még, hogy a Kbt. 72. § (3) bekezdése szerinti további indokolás-kérés egy törvény adta lehetőség, nem ütközhet az egyenlő bánásmód követelményébe, semmilyen formában nem sérült volna a többi ajánlattevő joga, érdeke, ha az ajánlatkérő az általa kétségesnek tartott elemre rákérdezett volna, az eljárás bírálati szakaszát nem akadályozta, nem késleltette volna, azonban ennek hiányában az ajánlatkérő oldalán elveszett az a lehetőség, hogy a legjobb ár-érték arányú (és egyben az olcsóbb árajánlatot is tartalmazó) ajánlat érvényes és egyben nyertes legyen.

Az ajánlatkérő a 'kettős hiánypótlás' tilalmának kógens szabályát analógiaszerűen alkalmazza a további kiegészítő árándokolás kérésre is, amely a kérelmező álláspontja szerint helytelen értelmezés, az aránytalanul alacsony ár indokolás kérésnél nem az volt a jogalkotó szabályozási célja, hogy egy tiltó rendelkezést alkalmazzon, amit nem is tartalmaz a Kbt., ellentétben a hiánypótlás jogintézményével, hanem épp ellenkezőleg, a felek közötti egyfajta konzultáció lehetőségének megteremtése.

22. A kérelmező szerint mindezek alapján az árándokolása alapján megállapítható, hogy az ajánlati ár a gazdasági ésszerűséggel összeegyeztethető, így az ajánlat nem érvénytelen a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján. Amennyiben az ajánlatkérőnek kétsége merült fel, vagy további adatok (vagy azok részletesebb) alátámasztását várta volna el a kérelmezőtől, úgy az indokolás elfogadhatóságáról és gazdasági ésszerűséggel összeegyeztethetőségéről csak a további kiegészítő indokolás kérés birtokában tudott volna megalapozott döntést hozni, ezért ennek elmulasztásával megsértette a Kbt. 72. § (3) bekezdését.

23. A kérelmező a jogorvoslati eljárásban tett ajánlatkérői észrevétel kapcsán az alábbiakat adta elő:

Az ajánlatkérő az árándokolás-kérés érdemi, felsorolást tartalmazó részében akként fogalmazott, hogy térjen ki a kérelmező „c) alvállalkozói teljesítések esetében az alvállalkozói díjak;”-ra, amely megtörtént, az alvállalkozók vonatkozásában az árándokolás 1. számú mellékletének „Összes költség (Ft/óra)” megnevezésű sorában szereplő összeg jelenti az alvállalkozói óradíjakat, az óradíjak számítási módszerét is megadta a kérelmező, így az árándokolás-kérésnek eleget tett. Az ajánlatkérő hivatkozása ellenére az alvállalkozói díj tételes ismertetésének kötelezettségét nem tartalmazta az árándokolás-kérés. Az ajánlatkérő érvelése nem helytálló a tekintetben, hogy nem volt olyan adat, vagy dokumentum, amelyre a korábbi árándokolás-kérés miatt ne adhatott volna ki az ajánlatkérő további kiegészítő indokolás-kérést, hiszen egyértelmű, hogy az ajánlatkérőnek az alvállalkozók vonatkozásában az Összes költség Ft/óra sorban feltüntetett költség vonatkozásában merült fel kérdése, hogy az miként értelmezhető, továbbá az ajánlatkérői észrevétel szerint az ajánlatkérő hiányolta az egyeb alátámasztó dokumentum csatolását.

A kérelmező az ajánlatkérő által hivatkozott D.1/13/2019. számú határozat esetében kiemelte, hogy a jogesetbeli ajánlatkérő bocsátott ki további kiegészítő indokolás kérést, egy 7 pontos felsorolással, amely egyebekben olyan költségeket is kért ismételtén bemutatni, amelyet az első indokolás kérés is tartalmazott, így ez a jogeset nem hozható párhuzamba a tárgyi eljárás ajánlatkérő cselekményeivel, azt nem támasztja alá, éppen ellenkezőleg, bemutatja, hogy miként lehet alkalmazni a 2014/24/EU IRÁNYELV 69. cikk (3) és egyben a Kbt. 72. § (3) bekezdése szerinti további kiegészítő indokolás-kérést.

Az ajánlatkérő által hivatkozott döntőbizottsági határozatok, ítéletek szerinti eljárások szinte mindegyikében ajánlatkérők legalább egy alkalommal további kiegészítő indokolás-kérést

bocsátottak ki a megalapozott döntéshozatal érdekében, lehetőséget adva ezzel az ajánlattevőknek az esetleges nem egyértelmű vagy nem teljes áringokolási elem magyarázatára, így a kérelmező szerint ezek érdemben nem vethetők össze jelen eljárással. A kérelmező szerint az érvénytelenné nyilvánítás indokának objektívnek és részletesnek kell lennie; amennyiben az érvénytelenné nyilvánított ajánlattevőnek kikövetkeztetnie kell az érvénytelenné nyilvánítás indokát, úgy az jogszabálysértő, a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerinti érvénytelenségi ok nem áll fenn a kérelmező szerint.

A kérelmező megjegyezte, hogy a KIVA-val kapcsolatos megállapításokat a jogorvoslati kérelmében rögzítette, azt korábban nem lehetett megtenni, az ajánlatkérő csak az előzetes vitarendezési kérelem elutasításában jelezte először, hogy hiányolta az alvállalkozó szakemberek vonatkozásában az adók feltüntetését, korábban erre vonatkozóan kifogás nem érkezett, a 'Tájékoztató az ajánlat érvénytelenségéről' dokumentumban az érvénytelenség indoklásában sem tüntette fel ezt az ajánlatkérő. Elmondható, hogy számos ajánlatkérői kétség gyakorlatilag magából a vitarendezési kérelmet elutasító válaszból derül ki, amely szintén igazolja a Kbt. 72. § (3) bekezdésének megsértését, miszerint mellőzte a Kbt. 72. § (3) bekezdése által biztosított további kiegészítő indokolás-kérés kibocsátását, mely során az adózással kapcsolatosan felmerült kérdéseket lett volna lehetősége tisztázni.

Az ajánlatkérő észrevétele

24. Az ajánlatkérő észrevételében kérte az alaptalan jogorvoslati kérelem elutasítását.

25. Az ajánlatkérő előadta, hogy álláspontját részletesen kifejtette az előzetes vitarendezési kérelemre adott válaszában, azokat továbbra is változatlan tartalommal fenntartja, azt megismételni nem kívánja. Egyebekben az ajánlatkérő az alábbiakban rögzíti észrevételeit a jogorvoslati kérelemben szereplő kérelmezői észrevételek vonatkozásában:

A módosított érvénytelenségi indoklás értelmében a kérelmező ajánlata a Kbt. 73. § (2) bekezdése és a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen.

Ajánlatkérő fenntartott álláspontja, hogy jogszerűen járt el az érvénytelenítés körében.

A kérelmező részéről az indokolásban egyáltalán nem került bemutatásra, hogy az áringokolás 1. sz. melléklet 13. sorában feltüntetett költségnek mi a tartalma, annak mely része alvállalkozói ajánlat és mely része a kérelmezőnél az alvállalkozó oldalán, az alvállalkozó bevonása okán felmerülő költség.

Az indokolásból ezen kívül teljes egészében hiányzott az ajánlati ár képzésének részletes leírása, az indokolás gazdaságossági, sem egyéb számításokat – a fenti ajánlattevő hivatkozással ellentétben – nem tartalmaz.

Ennek megfelelően a kérelmező által benyújtott indokolás nem volt ellenőrizhető, továbbá nem támasztotta alá kétségkívül megállapítható módon az ajánlati ár megalapozottságát.

A Közbeszerzési Döntőbizottság következetes álláspontja alapján nem elegendő az egyes költségek kizárólag táblázatos formában történő megjelenítése, hiszen nem az ajánlatkérő feladata, hogy az egyes számításokat, árképzési módszereket kikövetkeztesse. A kérelmező az áringokolás szöveges része alapján tisztában volt ennek szükségességével, azonban erre vonatkozóan sem szövegszerű levezetést, sem alátámasztó dokumentumot nem nyújtott be.

Ennek megfelelően a kérelmező által benyújtott indokolás nem támasztotta alá, hogy ajánlati ár meghatározásakor a kérelmező a gazdasági ésszerűséggel összeegyeztethető módon járt el, ezért az ajánlati ára sem tekinthető reálisnak, elfogadása kockázatot jelentene ajánlatkérő számára.

Álláspontunk szerint a Kbt. 72. § (3) bekezdés szerinti további kiegészítő indokolás kérés csupán lehetőség. A joggyakorlat által kieresztett az ajánlatkérő ezzel a lehetőséggel akkor

élhet, ha bizonytalan annak eldöntésben, hogy az ajánlati ár az ajánlattevő által bemutatottak alapján kellően megalapozott-e vagy, hogy a szerződéses ellenérték a piaci ártól, illetve a valós helyzettől jogellenesen tér-e el.

A tárgyi esetben ajánlatkérő meg tudta ítélni, hogy a benyújtott indokolás nem fogadható el, továbbá az indokoláskérésben foglalt tartalmi elemeknek nem felelt meg, nem volt kellően megalapozott. Ennek megfelelően kiegészítő indokolás hiányában is döntési helyzetben volt.

A D.568-15-2017. sz. határozat értelmében:

„Tehát az ajánlattevőnek olyan objektív alapú indokolást kell adnia, amely független, tárgyilagos választ tartalmaz, egyértelműen alátámasztja a tényleges helyzetet és nem hagy kétséget az ajánlatkérőben afelől, hogy a szerződés a megajánlott áron ténylegesen teljesíthető lesz. Amennyiben az indokolás a fentiek alapján nem megfelelő – azaz valamely költségelemek tekintetében hiányos, vagy nem elég objektív, illetve irreális adatokat tartalmaz – az ajánlatkérő köteles az ajánlatot érvénytelenné nyilvánítani.”

Másrésről az ajánlatkérő továbbra is fenntartja azon álláspontját, miszerint a Kbt. 72. § (3) bekezdése szerinti további kiegészítő árindokoláskérésre nem volt lehetősége a következők okán:

a) Ajánlatkérő ismételten felhívja a figyelmet arra, hogy kiegészítő árindokoláskérés csak akkor alkalmazható a Kbt. 72. § (3) bekezdése alapján, amennyiben az indoklás elfogadhatósága kétséges. Azonban Kérelmező 5 fő szakember esetében egyáltalán nem nyújtott be a Kbt. 72. § (1)-(2) bekezdése szerinti indoklást, így indoklás hiányában annak kétségessé válása fel sem merülhet.

b) Mivel a kérelmező által benyújtott dokumentumban a tárgyi szakemberek vonatkozásában nincs objektíve meghatározott tény, adat, információ, költség, így Ajánlatkérőnek nem volt lehetősége mire rákérdezni, kénytelen lett volna újra részben, vagy egészben ugyanazt az árindokoláskérést kiírni. Másrészt az objektivitás hiánya miatt a benyújtott dokumentum nem fogadható el a Kbt. 72. § (1)-(2) bekezdése szerinti indoklasként.

c) Ajánlatkérő nem korlátozta kérelmező azon jogosultságát, hogy más dokumentumot is benyújtson a Kbt. 72. § (1)-(2) bekezdései alapján. Így Kérelmezőnek – amennyiben szükségesnek ítélte – minden lehetősége rendelkezésre állt az aránytalanul alacsony megajánlásának megfelelő adatokkal és dokumentumokkal történő alátámasztására. Azonban az árindokoláskérésben konkrét kérések is szerepelnek, melyeknek Kérelmező nem tett eleget.

d) Megítélésünk szerint, ha az ajánlatkérői indokoláskérés jogszerű volt, s az indokolás az ajánlatkérői kérdésben foglaltakra nem adott kielégítő választ, abban az esetben dönthet az ajánlatkérő az érvénytelenségről. Ha ajánlattevő nem adja meg a kért információkat, Ajánlatkérőnek nem kell további tájékoztatáskérés keretében bekérni az ár megalapozottságának megítéléséhez szükséges adatokat.

A kérelmezőnek kötelessége lett volna az alvállalkozói díj tételes ismertetésére, és annak levezetése, hogy miként számolt az egyes alvállalkozói teljesítés tekintetében a díj mértékével. Az ajánlattevő feladata az ajánlati árának megalapozottságát bizonyítani alvállalkozó esetében is, és amennyiben valamely tétellel kapcsolatosan az ajánlatkérőnek kétsége merül fel, vagy valamely tétel részletes ismertetését várja el, úgy ennek az ajánlattevő köteles eleget tenni és szükség esetén egyéb dokumentummal alátámasztani. Előbbieket támasztják alá a D.1/13/2019. iktatószámú határozatban foglaltak is: „A Döntőbizottság álláspontja szerint az nem indokolhatja az alvállalkozói díj tételes ismertetésének hiányát, hogy a kérelmező csak egy összegű árajánlattal rendelkezett az alvállalkozótól. Ugyanis az ajánlattevő feladta az ajánlati árának megalapozottságát bizonyítani, és amennyiben valamely tétellel kapcsolatosan az ajánlatkérőnek kétsége merül fel, vagy valamely tétel részletes ismertetését várja el, úgy ennek az ajánlattevő köteles eleget tenni és szükség esetén

egyéb dokumentummal alátámasztani. Ennek értelmében a kérelmezőnek kötelessége lett volna az alvállalkozói díj tételes ismertetése, még akár úgy is, hogy az egyösszegű ajánlati árat tartalmazó dokumentumot csatolja az indokolása mellékletként, és levezeti, hogy miként számolt az egyes alvállalkozói teljesítés tekintetében a díj mértékével.”

e) A fenti észrevételeket a következő döntések is alátámasztják: Kfv.VI.37.118/2009/6. számú és Kf.650.120/2014/8. számú ítélet, valamint D.128/13/2017. sz., D.395/14/2013. sz., D.64/12/2020. sz., D.1/13/2019. és D.568/15/2017. sz. határozatok.

f) A 2014/24/EU irányelv 69. cikk (1) bekezdése szerint valóban Ajánlatkérőnek ajánlattevővel folytatott konzultáció útján ellenőriznie kell a megadott információkat. Azonban ez a konzultáció egyrészt nem korlátok nélküli, nem végtelen, másrészt kétoldalú, nem csak Ajánlatkérő kötelezettsége, tehát ajánlattevőnek is felelősen kell hozzájárulnia a konzultáció megfelelő lefolytatásához.

Azon felül, hogy a 2014/24/EU irányelv 69. cikk (2) bekezdése szerinti tételek (szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságossága, a szolgáltatásnyújtáshoz rendelkezésre álló kivételesen előnyös feltételek) egyáltalán nem lettek feltüntetve kérelmező indoklásában, 18. cikk (2) bekezdésének sem felelne meg egy további kiegészítő tájékoztatókérés. A kétszeres árindokolás sértené a gazdasági szereplők egyenlő és megkülönböztetésmentes bánásmódban történő részesítését, és kérelmező méltánytalan előnyhöz juthatna jelenlegi esetben, illetve a többi gazdasági szereplő oldaláról méltánytalan hátrány keletkezne.

A további korlátokat a Kbt. határozza meg az eddig ismertetettek szerint.

g) Felhívjuk a figyelmet továbbá arra, hogy a megajánlás nem abban a pillanatban lesz aránytalanul alacsony, amikor ajánlattevőnek az utolsó lehetősége is lejár, hogy ennek ellenkezőjét bizonyítsa. Ettől a pillanattól kezdve ezek alapján csupán érvénytelenné lehet nyilvánítani. Ajánlatkérőnek az indoklaskérést megelőzően kell arra a következtetésre jutnia, hogy a megajánlás aránytalanul alacsony, és csak ezt követően küldhet ki árindokoláskérését. Ebben az esetben tehát főszabályként a megajánlás aránytalanul alacsony, és a bizonyítási teher ennek ellenkezőjéről az ajánlattevőn nyugszik. Ez csak akkor oldható fel, amennyiben ajánlattevő határidőben megfelelő indoklást nyújt be, és ezzel meggyőzi Ajánlatkérőt a megajánlás teljesíthető voltáról.

A fent leírtak alapján jelölte meg Ajánlatkérő a Kbt. 73. § (2) bekezdését érvénytelenségi okként és továbbra is fenntartja azt.

h) A Kbt. 73. § (1) bekezdése alapján az ajánlat érvénytelen, ha egyéb módon nem felel meg az ajánlati, ajánlattételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek. Ajánlatkérő bár a tárgyi mondatban nem szerepeltette a konkrét indoklást, azonban jelezte, hogy a fentiekben az megtalálható, így az érvénytelenítés szövegéből egyértelműen kikövetkeztethető annak oka.

A szakemberek közül a szoftverfejlesztő (BW bevezetési terület), és a szoftverfejlesztő (HANA és BO rendszerek üzemeltetése terület) szakemberek megajánlott óradíjai nem lettek alátámasztva, így a benyújtott dokumentum indoklasként nem fogadható el fogadható el a Kbt. rendelkezései szerint. Kérelmező kötve volt az árindokoláskéréshez, melyet nem teljesített, így ajánlata a Kbt. 72. § eddigiekben részletezett sérelme miatt a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen.

A fentieknek megfelelően jelölte meg az ajánlatkérő a Kbt. 73. § (1) bekezdését érvénytelenségi okként és azt továbbra is fenntartja.

Az ajánlatkérő felhívta a figyelmet arra, hogy a kérelmező a KIVA adózást nem említi sem árindokolásában – pedig az árindokoláskérésben az adók feltüntetése kifejezetten szerepel - sem előzetes vitarendezési kérelmében. A KIVA adózásról Ajánlatkérő a jogorvoslati kérelem áttekintése során szerzett tudomást.

Kérelmező az indoklását arra alapozza, hogy a KIVA hatálya alá jelentkezett be. Azonban ez az indoklás ellentmond a korábban közölt adatoknak a következők szerint:

- Az árándokolás 1. sz mellékletének 5. sora KIVA-s adózás szerint más összeget tartalmazna. A tárgyi összeg nem KIVA-s, hanem TAO-s adózással került kiszámításra a 2019. évi szabályok szerint.
- Az árándokolás 1. sz mellékletének 12. sora sem utal KIVA-s számításra.
- Ha Kérelmező KIVA-s, akkor e szerint az árándokolásban meg kellett volna jelölni minden bér, adó, és egyéb költséget, és úgy kellett volna kalkulálnia.

A fentiekből következik, hogy a kérelmező jogorvoslati kérelmében megjelölt, KIVA-ra vonatkozó megállapításai teljes ellentétben állnak árándokolásával, így ez az érvelés is alátámasztja a nem megfelelő árándokolást.

Összegezve, Ajánlatkérő továbbra is fenntartja a módosított érvénytelenségi indoklását, tekintettel az előzetes vitarendezési kérelemre adott válaszra, valamint jelen, jogorvoslati kérelemre vonatkozó észrevételekre.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

26. Az ajánlatkérő tárgybani közbeszerzési eljárását a 2020. szeptember 3. napján feladott hirdetménnyel indította meg, így a jogorvoslati eljárásban az akkor hatályos Kbt. szabályai alkalmazandók.

27. A kérelmező jogorvoslati kérelmében az ajánlatának érvénytelenné nyilvánítását sérelmezte. Kifogásolta, hogy az ajánlatkérő nem győződött meg kellően a kérelmező ajánlatának megalapozottságáról, az aránytalanul alacsony ára vonatkozásában benyújtott indoklásában foglaltakról és nem kért kiegészítő indoklást, hanem ezek nélkül érvénytelenné nyilvánította az ajánlatát.

A kérelmező a közbeszerzési eljárásban az aránytalanul alacsony ára vonatkozásában benyújtott árándokolásának egy részét üzleti titokká nyilvánította, így a Döntőbizottságnak ennek figyelembevételével kellett eljárnia, az árándokolás üzleti titokként kezelni kért részében szereplő adatok a jogorvoslati eljárásban, így a határozatban nem szerepelnek.

A Kbt. 145. § (1) bekezdése szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárására az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseit kell alkalmazni e törvény, valamint az e törvény felhatalmazása alapján alkotott végrehajtási rendelet kiegészítő vagy eltérő rendelkezéseinek figyelembevételével.

Az Ákr. 27. § (2) bekezdés szerint a hatóság gondoskodik arról, hogy a törvény által védett titok és törvény által védett egyéb adat (a továbbiakban együtt: védett adat) ne kerüljön nyilvánosságra, ne juthasson illetéktelen személy tudomására, és e védett adatok törvényben meghatározott védelme a hatóság eljárásában is biztosított legyen.

28. A Döntőbizottság eljárása során azt vizsgálta a jogorvoslati kérelem nyomán, hogy az ajánlatkérő által a kérelmező ajánlatával szemben az ajánlat érvénytelenségéről szóló tájékoztatásban megjelölt érvénytelenségi indokok fennállnak-e, tárgybani esetben lehet-e helye további kiegészítő indokoláskérésnek.

29. A döntése meghozatala során a Döntőbizottság az alábbi rendelkezésekre volt alapvetően figyelemmel.

A Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdése szerint:

(1) Az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok, illetve részvételi jelentkezések megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

(2) Az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Az ajánlatkérő a bírálat során az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok előzetes ellenőrzésére köteles az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot elfogadni, valamint minden egyéb tekintetben a részvételi jelentkezés és az ajánlat megfelelőségét ellenőrizni, szükség szerint a 71-72. § szerinti bírálati cselekményeket elvégezni. Az ajánlatkérő az egységes európai közbeszerzési dokumentum szerinti nyilatkozattal egyidejűleg - több szakaszból álló eljárásban a részvételi szakaszban - ellenőrzi a nyilatkozatban feltüntetett, a (11) bekezdés szerint elérhető adatbázisok adatait is.

A Kbt. 72. § (1) - (4) bekezdése szerint:

(1) Az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni, és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.

(2) Az ajánlatkérő figyelembe veheti az olyan objektív alapú indokolást, amely különösen

a) a gyártási folyamat, az építési beruházás vagy a szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságosságára,

b) a választott műszaki megoldásra,

c) a teljesítésnek az ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeire,

d) az ajánlattevő által ajánlott áru, építési beruházás vagy szolgáltatás eredetiségére,

e) a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek való megfelelésre, vagy

f) az ajánlattevőnek állami támogatások megszerzésére való lehetőségére vonatkozik.

(3) Az ajánlatkérő az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez – ha az elfogadhatóság kétséges – további kiegészítő indokolást kérhet az ajánlattevőtől, a többi ajánlattevő egyidejű értesítése mellett. Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

(4) Nem megfelelő az indokolás különösen, ha megállapítható, hogy az ajánlat azért tartalmaz aránytalanul alacsony árat vagy költséget, mert nem felel meg a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek. Az ajánlatkérő az ajánlat megalapozottságának vizsgálata során ennek megítéléséhez az adott ágazatban kötelezően alkalmazandó irányadó munkabérekről is tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől.

A Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja és (2) bekezdése szerint:

(1) Az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés érvénytelen, ha

e) egyéb módon nem felel meg az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek, ide nem értve a részvételi jelentkezés és az ajánlat ajánlatkérő által előírt formai követelményeit.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl az ajánlat érvénytelen, ha aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz [72. §].

A Kbt. 79. § (1) bekezdés szerint:

(1) Az ajánlatkérő köteles az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt írásban tájékoztatni az eljárás vagy az eljárás részvételi szakaszának eredményéről, az eljárás eredménytelenségéről, az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező ajánlatának, illetve részvételi jelentkezésének érvénytelenné nyilvánításáról, valamely gazdasági szereplő kizárásáról, valamint ezek részletes indokáról, az erről hozott döntést követően a lehető leghamarabb, de legkésőbb három munkanapon belül.

30. Az ajánlatkérőnek feladata az adott közbeszerzési eljárásban benyújtott ajánlatok bírálata. A bírálat megáiban foglalja az ajánlatok teljes körű átvizsgálását. Az ajánlatkérő a beérkezett ajánlatokat köteles megvizsgálni, hogy azok megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételeknek és a jogszabályokban foglaltaknak. Ezen bírálati folyamat során az ajánlatkérő szükség szerint különböző bírálati cselekményeket tehet, illetve kell megtennie az adott közbeszerzési eljárás jellemzőit és az ajánlatokat figyelembe véve, ilyen az aránytalanul alacsony ár vagy vállalás esetén a vállalás megalapozottságáról, teljesíthetőségéről való meggyőződés, ennek körében indokolást köteles kérni, illetve kiegészítő indokolást kérhet az ajánlatkérő. A bírálati folyamat végén, annak eredményeképpen jut el az ajánlatkérő annak megállapításához, hogy egy ajánlat érvényes, vagy valamely Kbt.-ben foglalt okból érvénytelen.

31. Az aránytalanul alacsony árú megajánlás esetén az ajánlatkérő a megalapozott döntés meghozatala érdekében köteles minden eljárási cselekményt megtenni azért, hogy az ajánlat érvényességéről vagy érvénytelenségéről szóló döntése alátámasztott legyen, ne nyilvánítson egy ajánlatot érvénytelenné kellő megalapozottság nélkül. Meggyőződési kötelezettsége van az ajánlatkérőnek a megajánlás, ajánlati ár megalapozottsága, teljesíthetősége tekintetében. Ennek során az ajánlattevőnek is meg kell adni minden jogszabályban foglalt lehetőséget arra, hogy bemutassa, alátámassza az ajánlata megfelelőségét, megalapozottságát. Az aránytalanul alacsony árú megajánlás esetén erre az indokolás szolgál, a Kbt. 72. § (1) bekezdés előírja, hogy az ajánlatkérő köteles indokolást kérni az ajánlattevőtől, hogy meg tudjon győződni az ajánlat, ajánlati ár megalapozottságáról, teljesíthetőségéről mindaddig, amíg az ajánlat érvényességéről vagy érvénytelenségéről határozott, alátámasztott döntést nem tud hozni. Az ajánlattevő pedig köteles olyan részletes, objektív indokolást adni, amivel meg tudja győzni az ajánlatkérőt, hogy az ajánlata, ajánlati ára indokolt, alátámasztott.

32. Tárgybani esetben az ajánlatkérő a kérelmező ajánlati árra (Összesített nettó ajánlati átlagár (Ft/munkaóra)) vonatkozó megajánlását aránytalanul alacsonynak minősítette, ezért indokolást kért a kérelmezőtől. Ezen indokolásadásra való felhívást a kérelmező nem támadta. A kérelmező benyújtotta az aránytalanul alacsony árra vonatkozó indokolását, majd az ajánlatkérő azt hiányosnak értékelve, indokolásnak nem minősítve érvénytelenné nyilvánította a kérelmező ajánlatát.

33. A Döntőbizottság megvizsgálta a kérelmezői árindokolást az ajánlatkérő indokolásadásra való felhívásában foglaltakat is figyelembe véve és az alábbi megállapításokra jutott:

34. Az ajánlat benyújtásakor a kérelmezőnek egy összesített nettó ajánlati átlagárát kellett megajánlania, megjelölnie a felolvasólapon, mely az ajánlatkérő által a közbeszerzési

dokumentumokban szerepeltetett árrészletező táblázaton alapult, melyben 8 típusú, összesen 10 szakember tekintetében kellett megjelölni a nettó óradíjat. A kérelmező ezen táblázatot kitöltve csatolta az ajánlatában. Majd az összesített nettó ajánlati átlagár aránytalanul alacsony volta miatt nyújtotta be a kérelmező az indokolását, melyben egyik részében szövegesen ismertette, hogy milyen szempontok figyelembe vételével képezte a szakemberek egységárait, másik részében pedig a 10 előírt szakember tekintetében mutatta be táblázatos formában, hogy az adott szakember saját alkalmazottjaként vagy alvállalkozójaként vesz részt a teljesítésben. Az alkalmazott szakemberek esetében szakemberenként megjelölte a bérköltségeket, eszköz, irodai és management költségeket, adókat, valamint az egyéb költségeket, majd az összes költséget Ft/órában és a haszon mértékét. Az alvállalkozóként igénybevenni kívánt szakemberek esetében megjelölte az összes költséget Ft/órában és az üzleti haszon mértékét Ft-ban és %-os mértékben.

35. Az ajánlattevők költségeinek bemutatása tekintetében speciális a helyzet az alvállalkozók igénybevétele esetén, mert tárgyban esetben a szakemberek vonatkozásában az alvállalkozók igénybevétele esetén az ajánlattevőnek költségként az alvállalkozóval megállapodott óradíja merül fel. Különbséget jelent a költségek jelentkezésében, hogy egy ajánlattevő saját alkalmazásában álló munkavállalóval végzi el a feladatot, vagy alvállalkozó igénybevételevel, ezért az indokolásadás során nem lehet ugyanazon típusú költségbejelentést adni, mert más költségek, adók, díjak merülnek fel. A saját alkalmazásban lévő szakember esetén az ajánlattevőnél merül fel közvetlenül a szakember bérköltsége, eszköz, irodai költségek, adók, így megbontható a szakember költsége a különböző költségelemekre, de alvállalkozó igénybevétele esetén nem közvetlenül az ajánlattevőnél jelentkezik az alvállalkozóra vonatkozó óradíjat alkotó egyes költségtényezők, adók, így nem az ajánlattevőnek kell közvetlenül számolnia az alvállalkozónál felmerülő költségekkel, ezért ennek bemutatása nem alapértelmezett.

36. A kérelmező az alvállalkozóként igénybevenni kívánt szakemberek esetében is bemutatta az álláspontja szerint felmerülő költségeit, ami maga az alvállalkozóval megállapodott óradíj. Ezen túlmenően ismertette a haszon mértékét. Ez alapján azt nem állíthatjuk, hogy a kérelmező az alvállalkozóként igénybevenni kívánt szakemberek tekintetében nem adott indokolást. Megtette e körben is az indokolását. Az ajánlatkérő indokolásadásra való felhívása nem tartalmazott az alvállalkozók tekintetében olyan kifejezett kérést, amit a kérelmező elmulasztott volna bemutatni, az ajánlatkérő az indokolásadásra való felhívásában az alvállalkozói teljesítések esetében az alvállalkozói díjak bemutatását kérte, melyet a kérelmező ismertetett.

37. A fentiek alapján ezért megállapítható, hogy a kérelmező adott indokolást minden szakember vonatkozásában, így nem megalapozott az az ajánlatkérői álláspont, miszerint a kérelmező egyes szakemberek tekintetében nem nyújtott be indokolást. Erre tekintettel pedig az ajánlatkérőnek meg kell győződnie az indokolás megalapozottságáról és ennek érdekében, ha szükségesnek ítéli további eljárási cselekményeket kell végeznie (további kiegészítő indokoláskérés, felvilágosításkérés) mindaddig, amíg igazoltan meg tudja állapítani, hogy tárgyban esetben a kérelmezői indokolásban foglaltak megalapozottak-e.

38. E körben különbséget jelent, ha egy aránytalanul alacsony ár körében benyújtott indokolás „kevésnek” bizonyul, az ajánlatkérő úgy érzi, hogy kétséges a megítélése, mert az adatok esetleg nem elég részletesek, ilyenkor az ajánlatkérő meggyőződési kötelezettsége okán köteleességévé válik a kiegészítő indokoláskérés, akár felvilágosításkérés. Másik eset, amikor az indokolás kapcsán az adatok, tények részletesen rendelkezésre állnak, bekérésre

kerültek és azok megítélése nem kétséges, ezáltal az ajánlatkérő igazoltan, megalapozottan meg tudja állapítani, hogy az az ajánlat érvénytelen vagy érvényes.

Az ajánlattevőknek alapvetően meg adni a lehetőséget arra, hogy ajánlatukat ismertessék, annak megalapozottságát bemutathassák, az ajánlatkérő pedig csak azt az ajánlatot nyilváníthatja érvénytelenné, amelyik ténylegesen, indokoltan valamely Kbt.-ben előírt érvénytelenségi okban szenved.

39. Tárgybani esetben az ajánlatkérő a kérelmező ajánlata kapcsán nem győződött meg az indokolásban foglalt adatok megalapozottságáról, meggyőződési kötelezettségének teljes mértékben nem tett eleget. Az ajánlatkérő ezért nem megalapozottan nyilvánította érvénytelenné a kérelmező ajánlatát, így megsértette a Kbt. 69. § (2) bekezdését.

40. A kérelmező az ajánlata érvénytelenné nyilvánítása kapcsán megjelölte még a Kbt. 79. § (1) bekezdésének sérelmét is, miszerint az ajánlatkérő nem tájékoztatta őt az érvénytelenné nyilvánítás részletes indokáról.

A Döntőbizottság e körben jogsértést nem állapított meg, mert a tájékoztatásból, annak tartalmából kiderült, hogy mely indokra alapozva nyilvánította érvénytelenné az ajánlatkérő kérelmező ajánlatát (a jogszabályhelyek megjelölésétől függetlenül). Az, hogy az ajánlatkérői tájékoztatás érdemben helytálló-e, az nem tartozik a Kbt. 79. § (1) bekezdésének körébe.

41. A Döntőbizottság szerint ezért a fentiek alapján jelen ügyben a kérelmező ajánlatát nem megalapozottan nyilvánította érvénytelenné az ajánlatkérő. Az ajánlatkérő ezért jogsértően nyilvánította érvénytelenné a kérelmező ajánlatát, megsértve ezzel a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára és 73. § (2) bekezdésére figyelemmel a Kbt. 69. § (2) bekezdését, ezért megsemmisítette az ajánlatkérő kérelmező ajánlatának érvénytelenségét kimondó döntését és az azt követően hozott valamennyi ajánlatkérői döntést.

42. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (2) bekezdésében meghatározott hatáskörében eljárva a fenti indokok alapján a Kbt. 165. § (2) bekezdés d) pontja alapján megállapította a jogsértés megtörténtét, és a Kbt. 165. § (3) bekezdés b) pontja alapján megsemmisítette a közbeszerzési eljárás során hozott, a kérelmező ajánlatának érvénytelenné nyilvánításáról szóló köztes döntését és az azt követően hozott valamennyi ajánlatkérői döntést.

43. A Döntőbizottság bírság kiszabását tárgybani ügyben nem ítélte indokoltnak tekintettel arra, hogy a jogsértés reparálható, nyilvánvalóan nem volt szándékos, hanem téves jogértelmezésből eredt, valamint az ajánlatkérő együttműködő magatartására tekintettel, mely szerint az ajánlatkérő a jogorvoslati eljárás megindítását követően felfüggesztette a közbeszerzési eljárását.

44. A Döntőbizottság az eljárási költségek viseléséről a Kbt. 151. § (9) bekezdése, illetve az Ákr. 126. § (2) bekezdés b) pontja alapján rendelkezett.

A Kbt. 151. § (9) bekezdése alapján, ha a jogorvoslati ügyet lezáró érdemi határozatban a Közbeszerzési Döntőbizottság a Kbt. 165. § (2) bekezdés c)-f) pontja szerinti döntést hoz, a befizetett igazgatási szolgáltatási díj háromszázezer forintot meghaladó része a kérelmezőnek a Közbeszerzési Döntőbizottság érdemi határozatának megküldését követő 8 napon belül visszajár. Az igazgatási szolgáltatási díj összegéből háromszázezer forint ilyenkor is a Közbeszerzési Hatóság saját bevétele, amelynek viseléséről a Közbeszerzési Döntőbizottság az Ákr. szerint az eljárási költségekre vonatkozó általános szabályok szerint rendelkezik. Az

alaptalan kérelem esetében a díj nem kerül visszatérítésre, a kérelmező viseli az igazgatási szolgáltatási díj teljes összegét.

Az Ákr. 126. § (2) bekezdés b) pontja szerint a jogvitás eljárásban a hatóság az eljárási költségek viselésére kötelezi a kérelemnek helyt adó döntés esetén az ellenérdekű ügyfelet.

A fentiek alapján a kérelmező által megfizetett 3.000.000.-Ft igazgatási szolgáltatási díj tekintetében a jogorvoslati kérelem alapos volta miatt a Közbeszerzési Hatóságnak az igazgatási szolgáltatási díj 300.000.- forintot meghaladó része tekintetében visszatérítési kötelezettsége van, míg a Kbt. 151. § (9) bekezdése alapján a 300.000.-forint igazgatási, szolgáltatási díjat az ajánlatkérőnek kell megfizetnie a kérelmező részére.

45. A Döntőbizottság hatásköre és illetékessége a Kbt. 145. § (2) bekezdésén alapul.

46. A határozat közigazgatási perben történő elbírálását a Kbt. 170. §-a biztosítja. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdés és a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpont szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A jogi képviselőt a Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelező. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

Budapest, 2021. február 12.

Hubáné Dr. Szabó Ágnes sk.
közbeszerzési biztos

Bonifert Zsolt sk.
közbeszerzési biztos

Dr. Virágh Norbert sk.
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Tóth Zoltánné
titkárságvezető

Kapják:

1. dr. Sebestyén Boglárka ügyvéd (KRID: 54936694)
2. Dr. Rolyák Csaba jogtanácsos Digitális Kormányzati Ügynökség Zrt. (KRID: 26698180)
3. Közbeszerzési Hatóság Titkársága (kizárólag elektronikus úton)
4. Miniszterelnökség (kizárólag elektronikus úton)